

DEVİRİMCİ YOL

Türkiye'de 12 Eylül Darbesi ve Devrimci Mücadele

12 Eylül 1980'deki askeri darbe ve bunun sonucu olarak Türkiye'de askeri-açık faşist bir diktatörlüğün kurulması ile ortaya çıkan son gelişmelerin etrafı bir değerlendirmesine ihtiyaç olduğuna kuşku yoktur. Bu askeri darbe Türkiye'deki ve Ortadoğudaki son yıllarda iyice hızlanan gelişmeler bakımından ne anlama gelmektedir? Böyle bir gelişme genel olarak Türkiye'deki sınıflar mücadelesinin ve Devrimci Hareketin gelişimini ne yönde etkileyecektir?

1- 12 EYLÜL DARBESİ EMPERYALİST GÜÇLER VE YERLİ EGEMEN SINIFLAR TARAFINDAN UYGULATTIRILMAKTA OLAN EKONOMİK PROGRAMIN BİR SONUCUDUR.

Askeri darbenin öncelikle son bir kaç yıldan bu yana emperyalist sömürücü güçler tarafından uygulattırılmakta olan -IMF patentli- ekonomik programla olan sıkı ilişkileri üzerinde durmak gerekir.

Bilindiği gibi Türkiye'deki mevcut ekonomik yapı 1975'ler sonrası iyice sarsılmaya, yıllardan beri biriktire geldiği sorunların tam bir keşmekeşe dönüşmesiyle tam anlamıyla tökezlemeye başlamıştır. Türkiye ekonomisinin bütünüyle bağımlı olduğu emperyalist güçlerin dayatmasının bir sonucu olarak da 1975'lerden bu yana Türkiye'deki bütün hükümetler IMF tarafından belirlenen bir ekonomi politikasını yürütmüşlerdir. Artık herkes tarafından bilindiği gibi bu ekonomi politikasının esasları bir yanda fiat ve para ayarlamaları (zam ve devalüasyon) diğer yanda da kitlelerin alım güçlerinin sınırlandırılması (ücret ve maaşların sabit tutulması) na dayanmaktadır.

1977'lerde iktidara gelmeden önce Ecevit, bu ekonomi politikasının demokratik bir ülkede uygulanamayacağını söylüyordu. Ecevit'in bu programın demokratik bir ülkede uygulanamayacağını söylemesinin nedeni açıktı. Bir yandan sürekli zam ve devalüasyonlar uygulanırken ücret ve maaşları sabit kalan ya da çok az artan kitleler ağır bir sefaletle sürükleneceklerdi. Bu durumda kitlelerin yoğun tepkilerinin ortaya çıkması kaçınılmaz olacaktı. Ancak gene hatırlanacaktır ki aynı Ecevit (MSP'nin muhalefeti yüzünden IMF'nin istediği bir politikayı yürütemez hale gelen MC'nin düşürülmesinden sonra) iktidara gelince, demokratik bir ülkede uygulanamayacağını söylediği IMF programını aynen uygulamaya devam etti. Bir yanda IMF politikala-

rını aynen uygularken diğer yanda da kitlelerin tepkilerini bastırabilecek politikalara yöneldi; yeni baskı yasaları hazırladı, önce sivil sıkıyönetim uygulamalarını gündeme getirdi ve nihayet Maraş olaylarını bahane ederek sıkıyönetim ilan etti. Aslında bu uygulamalarıyla Ecevit, gerçekte kendi

siyasi geleceğini de belirlemişti. Sivil sıkıyönetim uygulamalarının gündeme geldiği dönemde Devrimci Yol şöyle yazmıştır:

"Bu gelişmelerin en son geldiği yer sivil sıkıyönetim uygulamalarıdır. Bugün (bir yanda) polis tarafından her türlü işkence uygulamaları faşist katliamları takviye edecek şekilde sürdürülürken, sözde anarşiyi önleme uğruna giderek artan biçimde ordu devreye sokulmaktadır. Bu gelişmelerin Latin Amerika ülkelerinde sıkça raslanan türden sol görünümüne bir hükümet aracılığıyla yürütülen baskıcı bir yönetim doğrultusundaki bir gelişme sayılması gerektiği söylenebilir, ki, bu tür yönetimleri çoğunlukla açık faşist bir yönetimin izlemesi kaçınılmaz bir şeydir." (Devrimci Yol, sayı 21, Ağustos 1978)

Gene Temmuz 1978'de aynı konuda şöyle yazılmıştır:

"Bu alınan tedbirler ise (...) ordunun devreye sokulması yoluyla, daha ileriki bir aşamada ordunun aracılık edeceği açık faşist bir rejime geçiş sağlamaktan başka bir anlama gelmez." (Devrimci Yol, sayı 20, Temmuz 1978)

Özetle, bir yandan IMF'nin malum ekonomi politikası aynen uygulanarak, bir yandan da bu ekonomik uygulamalara karşı kitlelerin tepkilerinin yükselmesinin ve toplumsal patlamaların önüne geçebilmek için baskı politikaları geliştirilerek, bugünkü askeri faşist diktatörlüğün temelleri bizzat Ecevit hükümeti döneminde atılmıştır. Ecevit ve daha sonra yeni MC dönemlerinde alınan "tedbir"ler, sıkıyönetimler, baskılar, katliamların yetmediği yerde, düzenin kararlı bekçileri generaller sahneye sürülmüştür... Bu sonuç dünyada, emperyalist sömürü altında bulunan ve IMF uygulamalarını yürütmek zorunda bırakılan bütün ülkelerde hemen daima karşılaşılan bir durumdur. (1)

Şimdi her zaman olduğu gibi "iç hizmet yasasının" bilmem hangi maddesine göre (!), gene sahneye sürülen generaller IMF politikalarının ve yerli tekeli çevrelerin şahane mümessili Turgut Özal'ın eşliğinde vatani kurtarma adına ortalığı kırıp geçirmekte; yoksul halk kitlelerinin zam, devalüasyonlar, pahalılık, işsizlik altında ezilmesine yardımcı olmaya; bu acımasız sömürüye seslerini çıkarmadan razı olmalarını sağlamaya çalışmaktadırlar. Grevler, toplu sözleşmeler yasaklanmış, kıdem tazminatı kısıtlanmış, sendikalar kapatılmıştır. Cuntacı generaller bir avuç sömürücü adına kan dökmekte, asıp kesmekte, ve bu şekilde mevcut düzene karşı gelişen toplumsal muhalefeti bastırıp dağıtmayı, devrimci hareket(ler)i ezmeyi kendilerine birinci görev olarak seçtiğini açıkça ortaya koymaktadırlar. ▷

2- 12 EYLÜL DARBESİ GİTTİKÇE DERİN-LEŞMESİNİN BİR SONUCU OLARAK İYİCE SARSILAN MEVCUT SÖMÜRÜ DÜZENİNİN RESTORASYONUNU VE YENİDEN DİSİPLİNE EDİLEREK RAYINA OTURTULMASINI HEDEFLEMEDİR.

12 Eylül öncesinde Türkiye'de bunalım toplumun bütün alanlarını kaplamış durumdaydı: Enflasyon, pahalılık, işsizlik had safhaya ulaşmıştı; ekonomik bunalımın bir sonucu olarak geleneksel toplumsal ilişkiler çürümeye-dağılmaya başlamıştı; düzenin siyasal kurumları, parlamento, partiler, hükümetler tamamen yıpranmış ve "iş" göremez hale gelmişlerdi. Düzenin içinde bulunduğu sorunlar karşısında "parlamenter demokrasinin olanakları" tamamen tıkanmış durumdaydı.

Böyle durumlarda genellikle olduğu gibi, vatani kurtarmaya koşan cuntacı generaller, bir yandan işçilerin taleplerini bastırmaya, grev ve toplu sözleşme haklarını, kıdem tazminatı haklarını vb. kısıtlamaya, işçi sınıfının ve yoksul halkın çıkarlarını savunan devrimci hareketleri ezmeye çalışırken diğer yandan da sömürücüler için daha istikrarlı bir siyasi düzenin esasları da tepeden inme bir şekilde oluşturulmaya çalışılmaktadır.

Bu cümleden olmak üzere mevcut sömürü düzeninin devam ettirilebilmesini sağlayabilecek "yeni" bir siyasi üst yapı oluşturmak üzere yoğun bir çaba ortaya konulduğu görülmektedir. Yeni bir anayasa tasarısının esasları zaten cuntadan bir yıl öncesinden beri dillerde (ve Amerikancı-tekelci iş çevrelerinin ellerinde!) dolaşmaktadır. Şimdi MGK tarafından yapılan resmi açıklamalarda bu yeni anayasanın esasları "resmileşmiş" durumdadır. 1961 anayasasının 12 Mart döneminde ortadan kaldırılmamış olan bazı "demokratik" öğeleri de ortadan kaldırılmakta; Anayasa mahkemesi, Danıştay gibi kurumların fonksiyonları tamamen yokedilmekte; liderlerini kendilerinin daha kolayca değiştirebileceği iki partili bir siyasi yapı oluşturmaya yönelik siyasi partiler yasası öngörülmekte; bu suretle iktidar mekanizmasının tekelci burjuvazi tarafından daha rahat bir şekilde denetlenip yönlendirilebilmesi sağlanmaya çalışılmaktadır.

Cunta bu tür faaliyetlerini komik bir şekilde "demokrasiyi yeniden kurma" olarak lanse etmeye çalışmaktadır. "Komik" diyoruz, çünkü "demokrasi" burjuva anlamda bile ele alınsa, halkın kendi yönetim şeklini (biçimsel de olsa) kendisinin belirlemesi demektir. Oysa bunlar halkın elinde "özgürlük ve demokrasi" adına kırıntı halinde bile olsa ne varsa ortadan kaldırmaya çalışıyorlar; halkın, bir kaç parababasının istediği biçimde sesi soluğu çıkmadan nasıl yönetileceğini belirlemişler (bir amerikan uşağı, bu esasları Amerikalı gazetecilere anlatıp duruyor!); cunta, ellerindeki silahlara dayanarak, göstermelik bir anayasa oylaması ile halka anayasayı oylatacak; sonra da ne yaptıkları ne de getireceklerinin hiçbirisinin demokrasi ile uzak-yakın alakası olmayan cunta, "demokratik bir şekilde"(!) demokrasi(!)yi kurmuş olacak! (2)

"Demokrasi" ile ilişkisi(!) bir yana, cuntanın bu

konudaki faaliyetlerinin anlamı elbette açıktır: yukarıda da ifade ettiğimiz gibi, Devlet iktidarı genel olarak egemen sınıflar açısından pekiştirilmeye-sıkılaştırılmaya çalışılırken, özel olarak da tekelci burjuvazi tarafından daha rahat bir şekilde kontrol edilebilmesine uygun bir biçim verilmeye çalışılmaktadır.

Buhran şiddetlendikçe buhrandan oldukça etkilenmekte olan orta sınıfların ve tekelci burjuvazi dışındaki diğer kesimlerin hoşnutsuzlukları artmaktadır. Bu kesimlerin emperyalist-tekelci çevrelerin çıkarları yönündeki politikalarından önemli ölçüde rahatsız olmaya başlamaları, bu kesimlerin de etkili olduğu (MSP'li !) koalisyonların hükümünü ortadan kaldırmıştır. Tekelci burjuvazinin ve emperyalizmin çıkarları yönünde daha rahatça hareket edebilecek hükümetlerin oluşmasına imkan verecek bir yeni siyasi düzen bu yüzden "gerekli" hale gelmektedir.

Cunta "yeni" bir siyasi yapı oluşturmaya çalışırken tekelci burjuvazinin bu gereksinimleri yönünde hareket etmektedir. (Cuntanın Erbakan ve MSP allerjisi arkasında emperyalist-tekelci çevrelerin bu gereksinimlerinin yattığına da hiç şüphe yoktur.)

MGK bildirilerinde, "idareye bütünüyle el koymalarının" amaçlarının birinin de "bozulan devlet otoritesini yeniden sağlanması" olduğu ileri sürülüp durulmaktadır. Bununla kastedilen şey de, genel olarak egemen sınıfların sarsılan egemenliğinin pekiştirilmesi ihtiyacından başka bir şey değildir. Gerçekten de son yıllarda buhranın iyice derinleşmesinin ve devrimci mücadelenin bir sonucu olarak egemen sınıfların "otorite"si iyice bozulmuş durumdaydı. Mevcut sömürü düzeninin çıkmazları sadece ekonomik düzeyle sınırlı kalmıyor, sistem bütün yönleriyle sarsıntı geçiriyor, kitleler içinde devrimci bilincin gelişmesi ve devrimci hareketlerin yayılması sonucunda mevcut devlet mekânizmasının gelişen kitle hareketlerini kontrol altına alması gittikçe zorlaşıyordu. Düzenin bütün kokuşmuşlukları, çürümüşlüklerini yansıtan devlet, geleneksel yapısı ve kurumları ile mevcut sömürü düzeninin devamını sağlamakta zorluk çekiyordu. İşte bu yüzden bozulan "devlet otoritesi"nin sağlanması görevi, askeri darbenin başlıca gerekçeleri arasında sayılmaktadır. Bu, gerçekte her yönüyle çürüyen, tamamen yozlaşmış ve yıkılmaya yüz tutmuş bu sömürü düzenini zorla ayakta tutma çabası başka bir şey değildir. MGK arka arkasına bildiriler yayınlayıp kararlar alarak tekelci burjuvazinin ne ihtiyacı varsa hepsini "yasa" haline getirmektedir. Yıllardır her türden sömürücü-gerici çevre tarafından ortaya sürülmüş ne kadar baskı tasarısı varsa, hepsini bir çırpıda kanunlaştırıp uygulamaya koymaktadır. Gözaltında bulundurma süresi 12 Eylül'den sonra önce 30 güne sonra da (görülen ikinci bir lüzum üzerine) 90 güne çıkarılmıştır. (Yani 30 gün içindeki işkence ile yeterli sonuç alınmazsa, bu işkenceye 2 ay daha devam edilmesi "yasal güvenceye" bağlanmaktadır!) Çoğu dağlarda köylerde yaşayan halkın can güvenliğini korumak için elinde bulundurduğu silahlara zorla-teh-

ditle el konulmuştur; bazı durumlarda mahkemeler, duruşmasız (sanık bulunmadan) karara bağlanabilecektir...; v.s. Bunun gibi akla gelebilecek her türlü zorbalık yönetimini resmileştirmeye çalışan cuntta, bu şekilde sömürücü egemen sınıfların sarsılan egemenliğini pekiştirecek önlemler almaya, çökmekte olan sömürü düzenini ayakta tutabilmek için yeni payandalar oluşturmaya çalışmaktadır. Bütün bunlar, temelleri çökmüş-yıkılmakta olan bir binayı bir kaç ağaç kütüğünün desteği ile ayakta tutmak çabasından başka bir şey değildir.

3— 12 EYLÜL DARBESİ, ABD EMPERYALİZMİNİN ORTADOĞU'DAKİ ÇIKARLARI DOĞRULTUSUNDA BİR HAREKETTİR.

Türkiye ABD emperyalizminin ekonomik-siyasi-askeri egemenliği (gizli işgali) altındaki bir ülkedir. Böyle bir ülkedeki herhangi önemli bir siyasi gelişmenin ABD'nin özellikle Ortadoğu'daki genel çıkarları ve politikaları göz önüne alınmadan değerlendirilemeyeceği açıktır.

12 Eylül'den önce Devrimci Yol'daki değerlendirmelerde çeşitli kereler, ABD'nin Ortadoğu'daki gelişmeler karşısında kendi konumunu ve egemenlik ilişkilerini koruyabilmek için yeni politikalar oluşturmaya yöneldiğine işaret edilmiş ve bunun sonucu olarak Türkiye'de bir "askeri faşist diktatörlüğün kurulmasının ABD çıkarlarına uygun düşen bir gelişme olduğu" belirtilmişti. Örneğin Mayıs 1979'da yayınlanan Devrimci Yol'da şöyle deniyordu:

"ABD'nin Ortadoğu'da ABD politikası (ve çıkarları) doğrultusunda davranacak bir Türkiye'ye duyduğu ihtiyaç açıktır. Türkiye'de ABD'nin (Ortadoğu) politikalarını hayata geçirecek bir hükümetin toplumsal ve siyasal bütün muhalefeti bastırması ve yok etmesi gereklidir. Bu ise ancak açık faşist bir rejimle mümkün olabilir. ABD ekonomik politik olanaklarıyla, askeri anlaşmalarıyla, yerli işbirlikçileri, açık ve gizli faşist örgütlenmeleriyle ülkemizde açık Amerikancı faşist bir rejimin üzerinde oturacağı siyasal koşulları oluşturmak doğrultusunda mücadele etmektedir." (Devrimci Yol, sayı 28, Mayıs 1979).

12 Eylül darbesinin, Ortadoğu'da patlayan son İran-İrak savaşından hemen önce ve Türkiye'nin geleneksel Amerikancı dış politikasını yürüten AP azınlık hükümetinin dışişleri bakanı H.Erkmen'in gensoru ile düşürülmesinden hemen sonra gerçekleşmesi sadece bir "raslantı" olarak değerlendirilmese gerekir.

"Her şeyin ABD uzmanlarının öngörülleri ve planları ile önceden ayarlanan bir rota izlediğini" söylemek elbette doğru olmaz. Ancak hele cuntanın Amerikancı-NATO'cu karakteri çok iyi biliniyor-ken (basınıımızdan öğrendiğimize göre "cuntanın beyni" Saltık paşa "bu kadar güzel basın toplantısı yapmayı" bile NATO'da öğrenmiş!) 12 Eylül hareketinin ABD ile ilişkisinin tartışmasız bir gerçek olduğuna da hiç şüphe edilemez. (3) Cuntanın Türkiye'de yaptığı herşey, işlediği her cinayet, halka uyguladığı her baskı ve zorbalık Ortadoğu'da

ABD için güvenilir bir Türkiye yaratma çabası olarak da görülmelidir.

Cuntanın 12 Eylül darbesinden sonra yaptıkları da bunu açık bir şekilde kanıtlamaktadır. Kuşkusuz ki olayların ve 12 Eylül darbesinin bu yönü Ortadoğu'daki gelişmelerin tırmanışına paralel bir şekilde ilerde daha çok öne çıkacak ve bu konunun daha iyi bir şekilde gözlenip değerlendirilebilmesi mümkün olabilecektir...

4— 12 EYLÜL DARBESİ İLE TÜRKİYE'DEKİ YÖNETİM BİÇİMİ ASKERİ BİR AÇIK FAŞİST DİKTATÖRLÜK HALİNE DÖNÜŞMÜŞTÜR.

12 Eylül darbesinden sonra, ülke yönetimi bütünüyle ordunun tepesindeki beş generalin elinde toplanmıştır. Meclis feshedilmiş, siyasi partilerin faaliyetleri durdurulmuş, sendikalar, (TÜSİAD gibi tekelci sermayeye ait örgütlerin dışındaki) dernekler kapatılmış, seçimle gelmiş belediye başkanlarının ve bir çok mahalle muhtarının görevlerine bile son verilmiştir... Özetle, siyasi faaliyet ve yönetim tekelci sermaye ve onun adına faaliyet yürüten generallerin dışında herkese yasaklanmıştır. (4)

Böyle bir yönetimin ancak açık bir diktatörlük olarak değerlendirilebileceği herhalde tartışmasız bir konudur. Ancak, özellikle cuntanın MHP yöneticilerini ve bazı MHP'li katilleri de tutuklamakta olmasının sonucu olarak bir çok sol çevre tarafından bugünkü yönetimin faşist bir diktatörlük olarak değerlendirilmesine karşı çıkılması muhtemeldir. Bu düşünce bugün halk kitleleri içerisindeki, cuntanın faşistlere de karşı olduğu, dolayısıyla tarafsız olduğu yolundaki geri bir eğilime de teka-bül etmektedir.

Cuntanın (her türlü siyasi faaliyeti tekeline alması; bütün devrimci örgütlenmeleri-sendikaları dağıtması; grevleri, toplu sözleşmeleri durdurması; onbinlerce ilerici-yurtsever-devrimci insanı ve işçi liderlerini, aydınları tutuklatarak onlarcasını işkencelerde öldürtmesi; bir çoğunu astırıp onlarcasını dağlarda-sokaklarda kurşuna dizdirip katlettiği gibi terörist eylemlerinin yanısıra) bazı MHP'lileri de tutuklattırmasına bakarak onun bütün yaptıklarını "faşizm" kavramından ayrı bir şey olarak değerlendirmeye kalkmak kuşkusuz ki faşizmi sadece MHP ve onun etrafında gelişen sivil faşist hareketle sınırlı görmek şeklindeki eksik ve hatalı bir anlayıştan kaynaklanmaktadır.

Kuşkusuz ki Türkiye'deki askeri diktatörlük, bu yüzyılın ilk yarısında Almanya ve İtalya gibi ülkelerde ortaya çıkan faşist diktatörlüklerden oldukça farklıdır. Ancak (daha önceleri çeşitli kereler ve etrafıca açıkladığımız gibi) faşizm kavramının, çoğunlukla gelişmiş-bağımsız kapitalist ülkelerde raslanan ve orta sınıf tabanındaki sivil hareketlere dayanarak gelişen klasik örneklerdeki gibi devlet biçimleriyle özdeşleştirilmesi hatalı bir anlayıştır. Bu hatalı anlayışa sahip olanlar ülkemizde de faşizmi MHP ile sınırlı bir kavram olarak ele alırlar. Oysa Türkiye'de de özellikle son dönemlerde aşı-

ğıdan yukarıya doğru bir sivil faşist hareket gelişmekle birlikte, faşizm kavramı daha ziyade egemen sınıflar yönetiminin geleneksel biçimlenişine uygun bir nitelik olarak da ortaya çıkmaktadır. (5) Bu durumda faşizm kavramının (belirleyici bir konumda bulunan teknelci burjuvazinin özelliklerinden kaynaklanan) oligarşinin bu geleneksel devlet yönetimi ilkelerinden bağımsız olarak ele alınmasını, ülkemizdeki somut duruma uymayan eksik ve hatalı bir anlayış olarak kabul etmek gerekmektedir. Cuntanın MHP'ye karşı da bazı uygulamalara girişmesini, "cuntanın faşizme de karşı olduğu" şeklinde yorumlayan çevrelerin yanılgılarının temeli de bu hatalı anlayışın bir sonucu olarak, faşizmi sadece MHP ve onun etrafında gelişen sivil faşist hareketle sınırlı bir olgu olarak değerlendirmekte yatmaktadır.

Oysa MHP etrafında gelişen sivil faşist hareket e-sasta teknelci burjuvazinin ve devletin resmi politika ve uygulamalarının bir sonucu olarak (ve bu politikalara paralel bir şekilde) başlatıp geliştirilmiştir. Komando kamplarının, komünizmle mücadele derneklerinin örgütlenilip geliştirilmesi, sol hareketlerin gelişmesini bastırabilmek için reaksiyoner -karşı- bir sağ hareket örgütlenme şeklindeki egemen sınıf politikalarının doğrudan bir sonucu olarak ortaya çıkmıştır. 12 Eylül'den önce sürdürülen bütün faşist saldırı ve katliamlar, devlet ve ordu içindeki faşist örgütlenmelerin doğrudan desteği ile yürütülmüştür. Bugün de cuntanın devrimci halk kesimlerine yönelik saldırıları, işkencelerde onlarca kişinin öldürülüp yüzlencesinin sakat bırakılması, sokak aralarında, dağbaşlarında kurulan pusularla onlarcasının katledilmesi aynı devletin aynı görüşleri taşıyan faşist görevlileri tarafından gerçekleştirilmektedir. Bizzat MGK içinde MHP görüşlerini savunan generaller vardır.

Peki, MHP ve yandaşı faşist örgüt yöneticilerinin de 12 Eylül'den sonra tutuklanması nasıl açıklanacaktır?

Burada önem taşıyan bir kaç nokta üzerinde durmakta yarar vardır.

Yukarda değindiğimiz gibi, sivil faşist güçler, egemen sınıfların devrimci hareketlerin gelişmesini önlemek ve kitleleri baskı altında tutmak şeklindeki politikalarının bir aracı olarak, özellikle gizli faşizmin gündemde olduğu dönemlerde (devlet kuvvetlerinin "yardımcısı" olarak!) "görev" yapmaktadırlar. Aynı görevlerin resmi devlet güçleri ve ordu tarafından açıkça yürütüldüğü açık faşist diktatörlük dönemlerinde ise bu sivil saldırı çetelerine (doğal olarak!) ihtiyaç duymamaktadırlar. (Hatırlanacağı gibi, 12 Mart'tan sonra da aynı durum söz konusu olmuş, MHP ve komando teşkilatlarının faaliyetleri, saldırıları o dönem için durdurulmuştu.)

12 Eylül'den sonra (12 Mart döneminden farklı olarak) MHP ve yandaşı katliam örgütlerinin dağıtılması için çaba gösterildiği şeklinde bir görüntü yaratılmasına çalışıldığı görülmektedir. Cunta bir yandan 12 Eylül'den önce sivil faşist çetelerin yaptıklarını kendi adamlarına yaptırıyor; bir yandan

da MHP yöneticileri hakkında tutuklama kararı al-dırıyor...

Bizce bütün bunların anlamı da çok açıktır. 12 Eylül'e kadar geçen süreçte, sivil faşist güçlere karşı halklarımızın içinde öylesine büyük bir tepki ve nefret birikmiştir ki, cunta bu faşistlere de karşı olduğu imajını yaratmadan, halkın yüreğindeki bu fırtınayı dindiremez, ve asla "başarı"ya ulaşamaz. Yani gerçekte, cuntanın esas amacı ve görevi, işçi sınıfını ve halkı sindirmek ve devrimci hareketleri ezip dağıtmaktır. Bunu yapabilmek için halkın gözünde tarafsız bir görüntü yaratmak, faşistlere-MHP'ye karşı olduğu izlenimini yaratmak zorundadır. Bu şekilde anti-faşist halk kesimlerinin devrimci güçlerle yaklaşımlarını önlemeye, devrimci güçleri tecrit etmeye çalışmaktadırlar.

Cuntanın MHP'ye karşı olan uygulamaları bir yönüyle bir "savaş hilesi"nden başka bir şey değildir. Çünkü bir yandan Türkes ve adamları kamuoyunu tatmin etmek için göstermelik bir şekilde tutuklanırken, kendileri onların yapmaya çalıştıkları şeyleri onların yapabileceklerinden kat kat fazla olarak gerçekleştirmektedirler.

Unutmamak gerekir ki, Hitler de iktidara geldiğinde, kendisinin örgütlediği SA kıtalarını dağıtarak bir çok yöneticisini öldürtmekten çekinmemişti... Elbetteki iki olay arasında farklı yönler çoktur. Ama bu örnek sadece, cuntanın bugüne kadar ortada görülen sivil faşist hareket hakkındaki uygulamalarına bakarak, onun faşizme karşı olduğu şeklinde bir sonuç çıkarılamayacağını yeterince kanıtlar.

Üzerinde durulması gereken bir nokta da, cunta içindeki ayrılıklarla ilgilidir. Cuntanın ordu içindeki MHP taraflılarıyla kendilerini "kemalist" diye lanse eden kesim arasındaki bir uzlaşma sonucu oluştuğu bilinmektedir. Bu "ikilik"ten kalkarak, cunta hakkında "olumlu" hayallere kapılmanın da budalalıktan başka bir şey olmadığı açıkça ortadadır. Her iki klik halka karşı her türlü melaneti işlemek için anlaşmışlardır.

Cuntanın MHP'ye karşı tutumu ile ilgili olarak, işaret edilebilecek bir nokta da şudur: Yukarda değindiğimiz gibi, MHP ve etrafında kümelenen sivil faşist örgütler ve onlar tarafından uygulanan faşist terör, teknelci burjuvazinin haldeki egemenlik siyasetlerinin bir parçası olmakla birlikte, özellikle buhranın derinleştiği son dönemlerde, bunalıma sürüklenmiş orta sınıf kesimleri içinde yayılan bir taban da bularak, sahip olduğu görece bağımsız niteliği belirli ölçülerde gelişmiş ve aşağıdan yukarıya doğru iktidarı ele geçirme doğrultusunda, mevcut durumu zorlamaya başlamıştı. Böyle bir gelişme, son tahlilde, gene, teknelci burjuvazinin damgasını taşıyacak bir hareket olmakla birlikte, bugünkü durumda taşıdığı riskler nedeniyle teknelci burjuvazi tarafından tercih edilmemiştir. (Ortadığıdaki ve Türkiye'deki sınıflar mücadelesinin mevcut dengeleri gözlemlendiğinde, bu risklerin hangi boyutlara ulaştığını görmek zor değildir: Türkiye'de faşist güçlerin ülkeyi bütünüyle hakimiyet altına almaya yönelik saldırılarına karşı ortaya çıkan dire-

niş, iç savaşı sonunun nasıl biteceğini bilmedikleri bir olay haline getirmiştir.)

Açık MHP yanlısı bir darbenin ise, sadece toplumun en geniş kesimlerinin değil, ordu içindeki -özellikle tabandaki- geniş anti-faşist kesimleri de, şiddetle harekete geçirerek kısa süre içerisinde tam bir fiyaskoyla sonuçlanması (12 Eylül'den önce yazımızda da işaret ettiğimiz gibi) açık bir şeydi. Bu durumda, tekelci burjuvazi kendisi için denenmiş ve gelenekleşmiş bir özellik taşıyan "sağa da-sola da karşı"(!) bir ordu müdahalesini tercih etmiş ve haldeki çıkarlarını korumak için sivil faşist çetelerini geçici bir süre için de olsa "gözden çıkarmış" tır.

Bu sonuç, aslında MHP'nin kendi çabalarının bir sonucu olarak da meydana gelmiştir. Daha önce (Devrimci Yol'un 27. sayısında) değindiğimiz gibi MHP güçlerinin temel açmazları "tekelci burjuvazinin bugünkü tercihleri ile, aşağıdan yukarı gelişen kitle hareketine dayalı 'klasik' bir faşist program /MHP'nin kendi iktidar programı/ arasındaki çelişkilerde toplanıyor"du, ve faşistler bu açmazı aşabilmek için, tekelci burjuvazinin haldeki tercihlerini kendilerine çevirecek yönde bir sürekli "çırpınış" içindeydiler. Bu amaçla, "açmazlarını" çözebileceklerine inandıkları bir "askeri darbe"yi getirmek için çırpınıp durmuşlardı. Şimdi MHP kurmaylarının, uğrunda onca kan döktükleri cunta tarafından "misafir" edildikleri yerde, eski mantıklarının devamı olarak, tıpkı bir askeri darbeyi zorlamak için tekelci burjuvazinin mümtaz siması A. İpekçi'yi öldürdükleri gibi (solculara mal edilebilecek...) siyasi suikastler düzenlemenin gerekli olduğunu düşünüp düşünmediklerini, ya da, eskiden akıl hocalığı yapan hangileri ise ona dönüp "peki, biz şimdi ne yapacaktık?" diye sorup sormadıklarını bilemeyiz. Ama şimdiden kesin bir şey söylemek doğru olmasa bile, Türkiye'deki sivil faşist hareketin (MHP ve Türkeş etrafında biçimlenmiş olan) bir döneminin sona ermesi pek ihtimal dışı bir gelişme sayılmamalıdır.

Kuşkusuz tekelci burjuvazi sivil faşist hareketi bütünüyle gözden çıkarmış değildir. Zaten cunta, MHP üst yöneticilerine küçük "fiskeler" vururken, faşizmin tabanı büyük ölçüde korunmaktadır. Hatta cuntanın yaptıkları söyledikleri herşey ideolojik olarak olsun, pratik olarak olsun bu faşist temeli güçlendirici bir öz taşımaktadır.

12 Eylül öncesinde sivil faşist çetelerin sınıflar mücadelesi açısından oynadığı rol şimdi cunta tarafından devranıldığına göre, cuntanın müdahaleleri, Türkiye'deki sınıf mücadelelerini yeni boyutlara sıçratacaktır. Bugünkü durumun sınıflar mücadelesinin ve iç savaşın daha ileri boyutlarına doğru gelişmesi kaçınılmaz bir şey olarak görünmektedir. 12 Eylül öncesindeki Devrimci Yol'un son sayısında işaret edildiği gibi "Bugün ordunun doğrudan müdahalesi yaşanan çatışmaları daha da derinleştirerek ve iç savaşı bugünkü yaygın boyutlarından daha ileri boyutlara, daha yaygın ve kitlesel silahlı çatışmalara doğru götürecektir."

12 EYLÜL HAREKETİ VE DEVRİMCİ MÜCADELE

Yukarda ifade ettiğimiz gibi 12 Eylül darbesinin başlıca amacı ülkede derinleşen buhranla birlikte hızla yükselen devrimci halk muhalefetinin ve devrimci hareketlerin ezilip dağıtılmasıdır. 12 Eylül darbesi ve "MGK" cuntası bu amacına ulaşabilecek midir? Emekçi-yoksul halklarımızın devrimci mücadelesi ne yönde gelişecektir?

Bu sorunun karşılığı kuşkusuz ki, cuntanın saldırılarına karşı, devrimcilerin verecekleri mücadele ile de ilgili birşeydir. Bu yüzden yukardaki soruların karşılığına geçmeden önce ülkemizdeki sol hareketlerin 1975-80 yılları arasındaki durumunun kısa bir değerlendirmesini yapmayı gerekli görüyoruz. 12 Eylül hareketinin niteliği-amacı ve kime karşı olduğu daha ilk andan beri, en azından siyasi mücadele ile bir ölçüde ilgilenen herkes tarafından görülüp anlaşılabilmekteydi. Buna rağmen ve üstelik yakın tarihteki 12 Mart deneyine rağmen, böyle bir faşist askeri darbe hareketi içte ve dışta yoğun bir tepki ile karşılaşmadan gerçekleşmiştir. Dışarı, yani şu ünlü "demokratik kamuoyu" (!) bir yana, ama içeride geniş anti-faşist halk kesimleri içinde, hiç değilse ilk dönemlerde cuntaya karşı tereddütlü-hayır-hah bir eğilim ortaya çıkmıştır. Emekçi anti-faşist halk kesimlerinin, geçici de olsa, böyle, cuntaya ilk başta rahat çalışma fırsatı veren tamamen ters bir psikolojik eğilim içine girmelerinde (objektif koşulların, burjuvazinin demagoji ve şaşırtmalarının, ideolojik-psikolojik-tarihi v.s. sebeplerin dışında!) devrimci hareketlerin, solun eksikliklerinin, yanlışlarının da payı, rolü ve "sorumluluğu" yok mudur? Emekçi halklarımız için aydın bir geleceği isteyen herkes, bu sorunun karşılığını -en başta kendisinden başlayarak- aramak zorundadır!

Öncelikle belirlemek gerekir ki, Türkiye'de olağanüstü tarihi gelişmelerin yaşandığı bir dönemde genel olarak sol hareket olumsuz çizgiler sergilemiştir. Olağanüstü boyutlara ulaşan bölünme, devrimci mücadeleyi bir kurt gibi kemirerek zayıf düşüren iç kavgalar, teslimiyetçi-oportunist eğilimlerin yanı sıra, dar-rekabetçi sorumsuz eylem anlayışlarının olumsuz etkileri ve nihayet genel olarak faşizme özel olarak da gelişti açıkça gözlenen faşist darbe hareketine karşı ortak bir mücadele çizgisi etrafındaki bir cephe birliğinin sağlanamaması temel olumsuzluk noktalarını oluşturmuştur.

Özellikle 1974 sonrası koşullarında, uluslararası düzeyde solun bölünmüşlüğü etkileri ile keskin boyutlara ulaşan bölünmelerin ve 12 Mart döneminde sol hareketin yenilgisi sonucu meydana gelen ayrışmaların devrimci mücadelenin gelişimi üzerinde derin etkileri olmuştur.

Sol içi kavgalar başlangıçta Çin ve Sovyet yanlılarının birbirlerini "sosyal faşist-maocu bozkurt" olarak değerlendiren sakat anlayışın bir sonucu olarak doğmuş, ilk başından bu yana şiddetle karşı çıkmamıza rağmen önleyemediğimiz bu sorum-

suz eğilimlerin (egemen sınıfların-polisin de teşviki ve kışkırtmaları ile) yayılması neticesinde bütün guruplar arasındaki mücadelelerin bir parçası haline gelmiştir. Bölünmelerin (sakat anlayışların bir sonucu olarak) iç kavgalara dönüşmesi, bir yandan devrimci hareketleri bir kurt gibi kemirerek zayıflatırken, diğer yandan halk kitleleri içindeki düzene karşı yükselen tepkilerin devrimci harekete yönelmesini önleyerek bozucu bir rol oynamıştır. Teslimiyetçi-oportünist eğilimler özellikle başlangıçta faşist saldırılara karşı direniş mücadelesinin gelişmesini önlemeye çalışmışsa da, genç Devrimci Hareket geliştikçe devrimci görüşler de yaygınlaşmış, oportünist görüşlerin etkinliği kırılabilmiştir. Buna karşılık bu sağ-oportünist eğilimler özellikle "demokrat aydın" çevreler içinde olumsuz eğilimlerin yayılmasında başlıca rolü oynamıştır. Sağ oportünizm, ülkede faşist saldırılara karşı yürütülen mücadeleyi "sol terörizm" olarak değerlendirmiş, "sol ve sağ teröre" karşı çıkılarak terörizmin-iç savaşın önlenmesini önermiş ve böylece cuntanın ideolojik-politik demagojisini oluşturan görüşlerin özellikle küçük burjuva aydın çevreler içinde belirli bir etkinlik sağlamasına yardımcı olmuştur.

Öte yandan "aktivizm", "THKP-C'nin hakiki savunuculuğu" gibi gerekçelere dayanarak bir çok küçük burjuva gurup tarafından yürütülen ve sadece herhangi bir gurupçuğun reklamını yapmayı amaçlayan sorumsuz eylem anlayışlarının da olumsuz-bozucu etkileri üzerinde önemle durmak gerekir. Türkiye'de devrimci mücadelenin içinde bulunduğu durumda devrimci eylemlerin temel hedefi-amacı, emekçi halk kitlelerinin devrim safına çekilmesi olmalıdır. Devrimci eylemin doğruluğu ve yanlışlığı da bu amaca hizmet edip etmemesi ile belirlenir. Geçtiğimiz dönem içinde devrimcilik adına faaliyet yürüten bir çok gurup bu noktayı dikkate almadan, eylemlerinin siyasi sonuçlarını hesaba katmadan ve sadece kendi siyasi guruplarının ismini burjuva gazetelerinde geçirmekle sınırlı bir anlayışla hareket edebilmişlerdir.

Aynı şekilde, Türkiye devrimci hareketinin içinde bulunduğu aşamada devrimci eylemlerin halk yığınlarında olumlu psikolojik-siyasi etkiler uyandırarak onların devrim safına çekilmesine yol açabilmesi için, haklı bir savunma çizgisine (pasif ve durağan değil, aktif bir devrimci savunma çizgisine) uygun bir anlayışla yürütülmesi gerekli iken; gene aynı rekabetçi eylem anlayışlarına sahip guruplar tarafından yürütülen ve ancak fantezi olarak değerlendirilebilecek eylemler de, halk kitlelerini devrimci mücadeleye yanaştıracak sonuçlar yaratmak yerine, tersine, kitleler içinde tedirginlik havasının yayılmasına, olayları durduracak bir otoriter yönetimi bekleme eğilimlerinin güçlenmesine yardımcı olmuştur. Keza, devrimcilik adına esnaf vb. gibi orta sınıf kategorisi içinde yer alan halk kesimlerinden zorla para toplama, tehditle kepenk kapattırma gibi, devrimcilerin bütün çabalarına rağmen bir türlü bütünüyle önlenemeyen sorumsuz

eylemler de sonuç olarak olarak sadece karşı devrim güçlerinin işine gelen sonuçlar yaratmıştır. Özetle özellikle sağ oportünist gurupların ihanetleri, burjuvazinin "anarşi ve terör" demagojisinin küçük burjuva aydın çevrelerde yayılmasına hizmet etmiş, "devrimci eylem" adına ortaya konan bazı sorumsuzlukların da katkısıyla emekçi kitleler içindeki cuntaya karşı hayırhah tavırların oluşmasına yardımcı olmuştur.

Bu noktada, küçük burjuva aydın kesimleri içinde etkinlik sağlayan gerici güçlerin politikalarına yedeklenme eğilimi üzerinde de durmak gerekir. Bilerce yurttaşımızı katleden faşistlerin halkımızın başına bela kesildiği; Tanilli gibi, Doğan Öz gibi, B. Cömert gibi yüreği ile beyni ile halkının yanında yer almış sevgili insanlara, yurtsever aydınlarımıza alçakça saldırılar düzenlediği bir dönemde, aydınlarımız hiç de iyi bir sınav vermemişlerdir. Bir çokları faşist saldırılar karşısında korku ve yılgınlığa kapılarak, faşistlere karşı tavır koymaktan kaçmış; her faşist katliamdan sonra, faşizme açıkça cephe alacak yerde (kendilerinin de öldürüleceği korkusuyla) sadece faşistlerin işine yarayan soyut bir "anarşi ve terör" yaygarasına kapılmışlardır. 1979 da İpekçi'nin Milliyet'i, soyut bir "TERÖRİST" tipini yılın "olumsuz" adamı olarak seçmişti; tarihin acı bir olayı olsa gerek, İpekçi'yi öldüren faşist yakalandığında "ben bir bireysel teröristim" diye ifade vermişti. Bir ünlü karikatürist -Bedri kendisine karşı bir saldırı düzenlendikten sonra faşistler aleyhine çizmekten vazgeçmiştir. Böylece bütünüyle faşist saldırıları özendirici nitelikteki tavırlar içinde bulunan (ve bir çoğu yurt dışına kaçan) aydınlarımız arasında, "olayların devlet tarafından önlenmesi" fikri yaygınlık kazanabilmiştir. (Bu fikirlerin, gerici güçlerin olayları -yani mücadeleyi- önlemek için yürüttükleri baskı politikaları ile nasıl bir paralellik taşıdığı şimdi her zamankinden daha açık olsa gerekir: cunta sanki bu kalem erbablarının dileklerini yerine getirmek için, fütursuzca kan döküp-asıp kesiyor!)

Aydınlarımızın yeri emekçi halkların, işçilerin, gençlerin yanındır. Eğer bir ülkenin aydınları, sanatçıları, emekçi halkın safına kazanılamazsa, faşizme karşı mücadelenin de kazanılması kolay olmaz. 1975-80 arasında elbette bir çok gurur verici örnek de vardır. (Faşistlerin saldırıları sonucu kötürüm kalarak oturduğu tekerlekli sandalye ile yurda döndüğünde "mücadeleyi ölünceye kadar sürdüreceğim" diyen bir ses hala sevinçle yüreklerimizde çarpar!) Ama bu konudaki sınırlı çabalarla, aydın çevreler içinde gerici güçlerin ideolojik baskısını tam olarak önlemek mümkün olamamış, ve bu olgu, cuntanın cinayetleri, işkenceleri, düpedüz hukuka aykırı zorbalıkları karşısındaki bugünkü "aydın suskunluğu" nun temelini oluşturmuştur.

Üzerinde durulması gereken bir olumsuz nokta da kuşkusuz işçi sendikalarının içinde bulunduğu durumdur. Yıllardır işçi hareketine musallat edilmiş bulunan ekonomizm ve sendika ağalığı, giderek azalmış olsa bile, esas olarak etkinliğini sürdürmüş-

tür. Bu durum işçi kitlelerinin faşist baskı ve saldırılara karşı harekete geçmesini önleyen bir rol oynamıştır. (Üstelik cunta işçilerin grev ve toplu sözleşme haklarına saldırırken sendika ağalığının olumsuz görüntüsüne de bir kalkan olarak, bir gerekçe olarak da kullanmıştır.) Bu olumsuzluk kuşkusuz işçi sınıfı içerisinde Devrimci görüşlerin ve Devrimci Hareketin güçlenmesine paralel olarak giderilebilecek bir şeydir.

Nihayet, üzerinde önemle durulması gereken en önemli noktalardan bir tanesi de devrimci halk güçleri arasında genel olarak faşizme karşı, özel olarak da koşulları adım adım oluşturulan faşist bir askeri darbeye karşı tutarlı bir direniş cephesinin oluşturulamamış olmasıdır. Oportünist guruplar tarafından oluşturulmuş engelleri bozgunculukları etkisiz hale getirerek aşamamış olmamız bizim en büyük eksikliğimizi oluşturmuştur. Faşizme karşı bir direniş cephesinin geliştirilmesi doğrultusundaki çabalarımız oportünist-revizyonist guruplar tarafından oluşturulan sayısız engelle karşılaşmıştır. Çeşitli dönemlerde faşizme karşı ortak direniş eylemleri örgütlemek için ortaya koyduğumuz çabalar saçma sapan gerekçelerle engellenmiştir. (Örneğin, 1 Mayıs'larda ortak kutlama ve eylemler bir sloganın yürüyüş sırasında atılıp atılmaması ile ilgili bir yazılı protokol (!) oluşturulamaması yüzünden(!)-ve bir başka seferinde faşist baskı ve saldırılara karşı beraberce direnileceğini ifade eden bir ortak bildirinin yayınlanması -"tdkp-ö"nün devrim talepleri bildiriye yazılmadığı için (!) mümkün olmamıştır, vs., vs...) Gene daha önceleri de ifade ettiğimiz gibi, gelişti adım adım izlenen bir askeri darbeye karşı devrimci gurupların arasında bir ortak siyasetin belirlenmesi de sağlanamamıştır. (Devrimci Yolu'un Mart 1980'de Türkiye'de bir askeri darbe ortamına girildiğini saptayarak, böyle bir gelişmeye karşı ortak bir direniş çizgisinin belirlenmesini, bir askeri darbeyi kışkırtmaya yol açacak türden eylemlerden sakınılarak, bir askeri müdahale imkânını daraltacak yönde geniş-etkili ve kitlesel direniş eylemlerinin yaygınlaştırılmasını önermiştir. Bu önerimiz HK, Dev Sol gibi guruplar tarafından kendi taraftarlarına "D. Yol cunta gelecek diye mücadeleyi durduralım diyor, direnişleri engelliyor" şeklinde yorumlanarak (!) sunulmuştur.) Böyle bir ortam içinde faşizme karşı devrimci bir direniş cephesi içinde yer almaları gerektiği düşünülen bazı gurupların, askeri darbenin tezgahlandığı günlerde, Devrimci Yol'un direniş komiteleri konusundaki görüş ve önerilerinin "ne kadar kötü, ne kadar karşı devrimci ve ne kadar provokatif" olduğunu anlatan ortak bildiriler dağıtmakla meşgul olmalarında şaşılacak bir şey olmasa gerekir.. Bütün bunları "yakınmak için" yazıyor değiliz. Yukarıda söylediğimiz gibi tam bir dejenerasyona tekabül eden bu tür olumsuzlukları aşamamış olmamızı, bizim en büyük eksikliklerimizden biri olarak görüyoruz. Bu tür zararlı-bozguncu eğilimler her zaman olabilir. (Oportünizmin görevi bu!) Bizim eksikliğimiz bu tür eğilimlere karşı mücadeleyi yeteri kadar ciddiyetle ele almamak, hatta bunları kü-

çümsemek olmuştur. (Küçümsemekten de çok, bize göre apaçık ortada olan şeylerin aynı şekilde herkes tarafından da görülen şeyler olduğunu düşünmüş, oportünist gurupların saflarındaki insanların gurup psikolojisi içindeki içine kapanıklığını ve körlüğünü ortadan kaldıramamışızdır.)

Türkiye devrimci hareketi yeni ve zor bir döneme girerken, bütün bu olumsuzlukların üzerinde ısrarla durulması gereklidir. Devrimci mücadelenin 1975-80 dönemi içinde katettiği büyük gelişmeler, ancak bu olumsuzluklar önümüzdeki dönemde aşılabildiği takdirde daha ileri boyutlara ulaştırılabilir. Geçtiğimiz dönem içerisinde, Türkiye'de yaşanan bunalım ve toplumu bütün yönleriyle kapsayan sarsıntılara paralel olarak Devrimci Mücadele büyük bir gelişme göstermiş, daha önceki dönemlerle kıyaslanmayacak boyutlara ulaşmıştır. Faşizme karşı teslimiyetçi çizgiler yukarıda değinilen olumsuz etkileri dışında yenilmiştir. Faşist güçlerin ülkeyi bütünüyle egemenlikleri altına almaya yönelik terör-saldırı-katliam ve yıldırma kampanyaları karşısında güçlü bir direniş mücadelesi yurdun her tarafında gelişmiştir. (Egemen sınıfların 12 Eylül'de resmi güçlerini bütünüyle devreye sokmaları, bir yönüyle de, bu güçlü devrimci direniş hareketi yüzünden, eski yöntemleri ve sivil faşist saldırı çeteleri ile halkı teslim alıp sindirmenin kolay olmayacağını anlamaları, ve giderek derinleşen iç savaşın sonunun nasıl biteceği belli olmayan bir yönde geliştiğini görmelerinin de bir sonucu olarak meydana gelmiştir.) Halkın devrimci muhalefeti, devrimci potansiyel, büyük ölçüde henüz örgütsüz bir durumda da olsa muazzam boyutlara ulaşmıştır. Sol hareket saflarında faşizme karşı güçlü bir birleşik devrimci direniş hareketi oluşturma fikri egemen hale gelmiştir. (Bugün her guruptan, faşizme karşı emekçi halklarımızın özgürlüğü ve kurtuluşu için sonuna kadar savaşmaya kararlı yüzlerce kişi devrimci saflarda birleşerek devrimci mücadele için büyük ve yepyeni bir güç kaynağı yaratmaktadırlar.)

Böylesine geniş boyutlara ulaşan bu olumlu gelişmelerin, devrimci mücadeleyi (bunalımdan devrimci bir çıkış yoluna doğru) daha üst noktalara sıçratabilecek şekilde geliştirilebilmesi, işaret ettiğimiz olumsuzlukların zararlı etkilerinin giderilebilmesine, devrimci hareketin eksiklerinin tamamlanabilmesine bağlıdır.

Bu konuda, bugüne kadar, hangi gurubun safında bulunmuş olursa olsun, kendisini halkına ve devrime adanmış herkese önemli görevler düştüğüne şüphe yoktur. Bugüne kadar hiç kimseye faydası olmadığı yeterince anlaşılmış olması gereken sakat eğilimler, düşmanca tutumlar rekabetçi anlayışlar artık kesinlikle bir tarafa bırakılmalıdır. Devrimci hareketin, burjuvazinin amansız saldırılarıyla yüz yüze olduğu bir dönemde, süratle ve mutlaka toparlanması, halkımızı açlığa ve zulme mahkum etmeye çalışan, alçakça cinayetler işleyen cuntaya karşı güçlü bir birleşik **DEVİRİMCİ DİRENİŞ CEPHESİ**'nin oluşturulması kesinlikle gerekli hale gelmiştir. Cuntanın her cina-

yeti, her saldırısı, bu yöndeki bir birlik ve mücadele çağrısı olmalıdır.

Cunta mutlaka yenilecektir. Çünkü uzun vadede başarıya ulaşma şansları ve uygulamaya çalıştıkları politikaların başarıya ulaşabilmesinin koşulları hemen hiç yok gibidir.

Bunu kendileri de biraz gördükleri için olsa gerek, telaş içinde saldırmaktadırlar. Her halde bir an evvel, kısa vadeli de olsa bazı "başarılar" elde etmenin, sonucu değiştirebileceğini sanmaktadırlar. Oysa, (bugün için alternatifsiz olmaları, ilk anda, darbenin yarattığı şokun sonucu kitlelerin cuntaya karşı tepki göstermekten çekinmeleri, küçük burjuva çevrelerin cuntaya karşı -can güvenliğinin sağlanacağı, ekonomik sosyal sıkıntıların giderileceği şeklindeki bazı beklentiler içinde bulunması gibi nedenlerle) bazı kısa vadeli başarılar elde edebilseler bile, bu, onların geleceğini değiştirmeyecektir. Darbenin yarattığı şaşkınlık süratle dağılmaktadır. Küçük burjuva kesimlerin beklentileri cuntanın varlık nedeni olan Turgut Özal'ın IMF patentli "24 Ocak kararları" doğrultusunda sönmektedir; ekonomik sosyal sorunlar konusundaki kabiliyetlerinin sokaklardaki işportacıları kovalamakla sınırlı olduğu görülmektedir; 12 Eylül öncesinde faşist terörün yarattığı gergin havanın sivil faşist çetelerin ortadan çekilmesi sonucu yumuşaması sonucunda kitlelerde meydana gelen kısmi rahatlama, cuntanın cinayetleri-işkence-leri-katliamları ile giderek bozulmakta, onun yerini cuntanın terörist baskısı almaktadır... Sonuç olarak ilk başta cuntanın kısmen lehine olan geçici hava ve yanılsamalar dağılmakta, bunun yerine hala birçoklarının yüksek sesle söylemeye çekindiği güçlü bir muhalefet yükselmektedir. Cunta bu yüzden bütün umudunu devrimci hareketleri kısa vadede ezmeye bağlamıştır. Kısa sürede ne kadar çok adam yakalar, ne kadarını işkence ile, asarak, kurşuna dizerek öldürebilirse o kadar çabuk başarıya ulaşabileceklerini sanmaktadırlar. Bu yüzden telaş içinde saldırıyorlar: İki ayda onlarca yurtsever işkence odalarında öldürdüler, 3 kişiyi astılar, onlarca kardeşimizi dağlarda sokaklarda katlettiler; yasa, hak-hukuk vs., hiç bir şey dinlemeden asıp kesiyorlar.

Cunta emekçi halklarımıza karşı çirkin bir hareket, adı bir saldırıdan başka bir şey değildir. Halka her türlü hakareti, her türlü zulmü uygulamaktan çekinmiyorlar. Belediye başkanlıklarını, muhtarlıkları bile halkın elinden zorla gaspederek, yerlerine emekli generalleri, emekli albayları getiriyorlar. Bu kokuşmuş sömürü düzenini, bir avuç soyguncunun saltanatını, adeta açıkça bütün bir halkı asker postalları altında ezerek, süngü zoruyla ayakta tutmaya çalışıyorlar.

Böyle bir şeyi elbetteki başaramayacaklardır. Bunların yapmaya çalıştığını daha önce 12 Mart'çılar da denemiş, fakat bütün yaptıkları ile devrimci mücadelenin 12 Mart öncesinden daha büyük bir hızla gelişmesinden başka bir sonuç yaratamamışlardır. Üstelik şimdi devrimci mücadele o dönemle kıyaslanmayacak ölçüde geniş boyutlara ulaşmıştır. Sol görüşler, emekçi halk kitleleri içinde, çeşitli devrimci gurupların bünyesinde örgütlenmiş olandan da çok daha büyük bir etkinlik taşımaktadır. Cuntanın her uygulaması milyonlarca emekçinin özgürlük-bağımsızlık-demokrasi ve insanca yaşama isteğini daha da güçlendirecektir. Akli başında herkes gibi halkını seven bütün subaylar bile, daha şimdiden cuntanın akıl almaz zorbalıklarına karşı çıkmaktadırlar. 12 Mart'çılar "rüzgar" ekip "fırtına" biçmişlerdi. Bunlar ise "fırtına" ekiyorlar, "kasırga" biçeceklerdir...

12 Mart dönemi, kitleler içinde hızla yükselen özgürlük ve demokrasi özlemlerine yalandan da olsa sahip çıkan Ecevit'i iktidara sürüklemişti. Şimdi ise Devrimcilerin görevi, cuntanın yoksul halklarımıza karşı yürütmekte olduğu bütün saldırılara karşı, emekçi kitlelerin yüreğinde büyümekte olan özgürlük, demokrasi ve insan gibi yaşama özlemlerini, emekçi halkın kendi iktidarına doğru esen bir kasırgaya dönüştürmek için sonuna kadar savaşmaktan başka bir şey olmayacaktır.

**DEVİRİNCİ
YOL**

DİP NOTLAR:

(1) Ancak buradan, askeri faşist diktatörlüğün (ekonomik uygulamalar neticesinde) kaçınılmaz ve mutlak bir sonuç olduğu manasını çıkarmamak gerekir. Ne var ki böyle bir gelişmeyi önleyebilmek için gerekli subjektif müdahaleler gerçekleştirilememiştir. Ülkedeki geniş aydın kesimleri, özellikle CHP tarafından pompalanan "anarşiyi önleme" -"sağa da sola da karşı olma" gibi aptallıklarla zehirlenmiş, askeri bir darbeye karşı demokratik devrimci bir muhalefeti etkin hale getirmek mümkün olamamıştır. Bunda kuşkusuz Devrimci Hareketin eksikliklerinin, solun-opportunizmin, revizyonizmin günahlarının belirleyici rolü olmuştur. (ki bu konu üzerinde ayrıca duracağız.) Bütün bunların ve dış siyasi gelişmelerin de etkisiyle askeri bir darbe 1980 Eylül'ünde "kaçınılmaz" bir sonuç olarak ortaya çıkmıştır.

(2) Cunta demokrasi ile alakasını o kadar kesmiş ki, MGK tarafından yayınlanan anayasa konusundaki bildiride, eski anayasa ve yasaların geçerli olduğunu, fakat sadece kendilerini bağlamadığını ilan etmişlerdir. (Kendi yaptıkları yasalara uymazsa, kendi yaptıkları açıklama yasa yerine geçicekmiş!) Kendisinin diğer vatandaşlara uygulanan yasalara uymayacağını alenen açıklayan bir yönetim tam da orta çağın despotluklarına yaraşır bir yönetimdir. Öte yandan, cuntacı generaller, M. Kemal adını ağızlarından düşürmüyor. Oysa M. Kemal, istiklal savaşı yıllarında bile hiç bir kararını, meclisin onayından geçirmeden "kanun" olarak ilan etmemiştir. Bunlar ise her dediklerinin kanun olduğunu ilan ediyorlar. Evet, her yaptıkları ile halka karşı ağır suçlar işleyen bu kişiler kendilerini, ancak bu şekilde, yaptıklarını kanun olarak ilan ederek kurtarabileceklerini sanmaktadırlar.

(3) Buna rağmen başlıca (tarihi!) görevleri emperyalist ve tekelci çevrelerin çıkarlarını gütmek olan generaller önlerine gelen herkesi "vatan hainliği" "satılmışlık" gibi sıfatlarla karalamaktan bir an bile geri durmuyorlar. Yıllardır bu ülkenin bağımsızlığı ve özgürlüğü için savaşıyor ve bir avuç amerikan işbirlikçisi-soygun çetesi karşısında bütün bir halkın özgürlüğünü, onurunu ve insanca yaşama hakkını savunan devrimcilere savurdıkları "hain, alçak, satılmış" gibi bayağı küfürlerle herhalde kendi satılmışlıklarını, kendi amerikancılıklarını gizleyebileceklerini sanıyorlar.

Ama bugün yurtseverlik, orta okullardaki yurttaşlık bilgisi kitapları seviyesini aşmayan bir kaç bayrak şiiri okumakla, Atatürkçülük üzerine arkası gelmez boş nutuklarla elde edilebilecek bir şey değildir. (Amerikancı-tekelci çevrelerin çıkarlarını gütmek için işçi sınıfına ve devrimcilere pervasızca saldırmanın, koca bir halkı açlığa ve zulme mahkum etmenin adına "Atatürkçülük" deseniz bile, bu şekilde yurtseverlik değil, ancak "emperyalistlerin-sömürücülerin uşağı" adını hak edebilirsiniz. Bir zamanlar İran'daki Şah'ın despot generalleri gibi siz de tarihe böyle geçeceksiniz.) Yurtseverlik ise şimdi, sadece milyonlarca işçinin, yoksul halkların özgürlüğünü, insanca yaşama hakkını, kendi kaderlerini özgürce belirleme haklarını savunanların sahip olabilecekleri bir sıfattır.

(4) Daha önce de belirttiğimiz gibi, 12 Eylül darbesi devletin eski anayasal statüsünü bütünüyle dağıtmışken, MGK tarafından yayınlanan bir bildiride eski anayasa ve yasaların geçerli olduğu, ancak kendilerinin bu yasa ve anayasa kurallarına uymayacakları açıklanmıştır. Böyle açıklamak zorundadırlar! Çünkü kendi yaptıkları, yani 12 Eylül'den beri eski yasalara göre "Anayasayı ve TBMM'yi cebren ortadan kaldırmak" suçu olarak tanımlanan TCK'nın 146. maddesinin ihlalidir. İlginçtir ki, eski anayasayı, meclisi ve yasaları zorla ilga eden cunta, 146. maddeye dayanarak, yeni anayasayı ilga etme suçundan dolayı idam kararları çıkarmakta, adam asmaktadır!

(5) Emperyalizme bağımlı yeni sömürge bir ülke olan Türkiye'de burjuva egemenliğinin temellerinin zayıflığından dolayı, burjuva demokrasisi ilkeleri hiç bir zaman geçerli olmamaktadır. Egemen sınıflar emekçi kitleler üzerindeki hakimiyetlerini, burjuva demokrasilerinin genel olarak geçerli olduğu yerlerde olduğu gibi işçi sınıfı ve emekçi kitlelere bazı ekonomik tavizler tanıyarak değil, kitleler üzerinde doğrudan açık baskı yöntemlerine dayanarak sürdürebilmektedirler. Çünkü belirli ekonomik tavizlerle tepkileri emilip-bastırılmamış kitlelerin (yoğunlaşmış yükselmesi kaçınılmaz olan) muhalefeti karşısında, sömürü düzenini rahatça sürdürme imkanı bulamayacaklardır. Başlıca bu gibi sebeplerle, gelişmiş kapitalist ülkelerde belirli buhran dönemlerinde gelişen faşizm, bizim gibi yeni sömürge niteliğindeki ülkelerde, devlet yönetiminin ağırlıklı bir özelliği, eğilimi olarak ortaya çıkmaktadır: Burjuva demokrasilerine ait hak ve özgürlükleri hiç bir şekilde tanımayan bir yönetim şekli sürekli olarak gündemde tutulmaktadır; ordu daima yönetimin asli bir unsurudur; sıkıyönetimler hep gündemdedir; daima bir general devlet başkanı seçilir; ülkede bazen burjuva demokrasilerine ait bazı unsurların yürürlükte olduğu, bazı hak ve özgürlüklerin (hasbelkader) kullanılabilirdiği, siyasi partilerin ve parlamentonun faaliyette olduğu dönemler olmakta; ama bu gibi "normal" durumlarda bile asker çoğunluğundan oluşmuş bir kurul (MGK) devletin en üst-esrarlı organı olarak, devlet yönetiminde tayin edici bir rol oynamakta, sıkıyönetimler-baskılar-yasaklar hiç eksik olmamaktadır; egemen sınıfların hakimiyetleri, tekelci burjuvazinin çıkarları tehlikeye düştüğü anda ise ordunun tepesindeki generaller iki de bir ülkenin idaresine doğrudan müdahalede bulunmaktadır, vb. vb...

İşte 12 Eylül'den sonra ortaya çıkan askeri-cunta yönetimi de, tekelci burjuvazinin egemenliğini sürdürebilmek için gündeme getirilmiş, burjuva demokrasisi çerçevesi içine girebilecek olan bütün demokratik hak ve özgürlükleri bir tarafa bırakmış ve her yönüyle açık zorbalık yöntemlerini esas almış bir yönetim şekli olarak (klasik faşist diktatörlüklerden farklı da olsa), ancak ve ancak sömürge tipi bir faşizmin açık bir uygulaması olarak değerlendirilebilir.

Evet, 12 Eylül'den önce de Türkiye'de burjuva anlamda da olsa demokrasi mevcut değildi; emekçi kitleler üzerinde gene devletin baskı ve zorbalığı hüküm sürüyordu; kitlelere siyasete katılma ve örgütlenme özgürlüğü tanınmıyordu; bütün devrimci yayın organları yasaklanmıştı; insanlar fikirlerinden dolayı zindanlara atılıyor, işkence ediliyor, kurşuna diziliyordu; Fatsa örneğinde olduğu gibi, emekçi kitlelerin kendi yönetimlerine bilinçle sahip çıktıkları zaman, kendi "seçim" ve "demokrasi" anlayışlarına ait ne varsa bir çırpıda çiğneyip atarak nasıl azgın domuzlar gibi çılgına döndüklerini bütün dünya açıkça görmüştü: "parlamentar"- "hür" "demokratik" rejim (!) sadece bütün bunların üzerindeki ince bir tül perdeden ibaretti, vb, vb... 12 Eylül hareketiyle değişen şey, bu ince "demokratik(!) örtü" nün de kalkarak Türkiye'deki egemen sınıflar iktidarının, burjuva devletin baskı ve teröre, işkence ve zulme dayalı bir kölelik rejimi olduğu gerçeğinin iyice açığa çıkmasından başka bir şey değildir.

Cuntanın Kanlı Yüzü

12 Eylül'de işbaşına gelen generaller cuntası, programındaki birinci maddenin Türkiye'de gittikçe yoğunlaşan ve son dönemde günde ortalama 20-25 kişinin öldüğü iç savaşı sona erdirmek olduğunu, ilk günden açıkça belirtti. Büyük kentlerin mahal-
lelerinden kasabalara, köylere ülkenin en ücra köşelerine dek uzanan silahlı çatışmalara son vereceğini iddia etti.

Can ve mal güvenliğinden yoksun olduğu için son derece bezgin ve sinmiş durumdaki geniş orta sınıfların desteğini kazanmayı ilk elde amaç edinen faşist generaller cuntası, bu kesimlere güven vererek, "huzur"u geri getireceklerini vadettiler. Kendi güdümlerindeki tüm basın ve yayın organları ile TRTsi ile "huzurlu Türkiye'nin" yeniden kurulacağı umudunu vermeye çalıştılar.

Ama gelişen olaylar bu yalan iğrenç olayları tek tek açığa çıkartıyor. Terör'ü engellemek adına işbaşına gelen generallerin Terör'ün ve cinayetlerin tek sorumlusu olduğu hergün daha bir iyi görülüyor. Ardı ardına verilen idam kararları, işkencelerin pervasızca uygulanması, sokaklarda, köylerde insanların kurşuna dizilmesi bunun en açık kanıtıdır.

Adına "operasyon" denen ama her biri bir faşist katliam olan 12 Eylül sonrasının yeni uygulamasında onlarca devrimci can verdi. İlk 3 ayın olaylarında baktığımızda şu genel tablo elde edilmektedir: 200'e yakın politik cinayet; çoğu operasyon adı verilen katliamlarla gerçekleşti. 20 000 üstünde yeni tutuklama (Resmi açıklama bu; gerçekte ise 50binin üzerinde. Şu anda cezaevlerinde 100binin üzerinde insan bulunuyor)

20 ye yakın kişi işkence de öldürüldü. Bunlar sadece tesbit edilebilenlerdir. Daha yüzlerce kişiden aylardır haber alınamamaktadır.

20 ye yakın kişinin cesedi bulundu. Çoğu sıkıyönetimce göz altına alındıktan sonra kendilerinden haber alınamayanlara aittir.

110 u aşkın idam kararı; bunlardan üçü gerçekleştirilmiştir.

Yoğun imha ve yoketme kampanyasının yanısıra baskı politikasını meşrulaştırma, kanunlaştırma çabaları da devam etmektedir.

Cunta, 8 Kasım Cumartesi günü resmi gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren bir kararla gözaltına alma süresinin (ya da daha iyi bir deyimle, işkence süresinin) 90 güne çıkarılabilmesini kabul etti.

Operasyonlarda, ev aramalarında asker, polis ve jandarma tarafından gözaltına alınan kişiler, bu karara göre, üç ay süreyle savcı önüne çıkarılmaksızın, nerede oldukları aileleri tarafından bile bilinmeksizin gözaltında tutulabilecek. Bu durum, zaten geçmiş Demirel hükümeti döneminde fiilen yapılan bir uygulamaya güya "yasal" bir görüntü vermektedir. Ancak bu "yasal" görüntüyle generaller cuntası ne ölçüde "demokrasiyi kurtarmaya geldiğini" de ortaya koymaktadır. Çünkü masum insanların üç ay gözaltında kalabilmesi, 1789 İnsan Hak-

ları Bildirgesinin, BM kararlarının, Avrupa Konseyi kararlarının, hatta 1961 Anayasasının ve Türkiye'de kabul edilmiş yasaların (6366 sayılı yasanın) çiğnenmesi anlamına gelmektedir.

Üç ay gözaltı süresi, insanların kitlelerle bir gecede gözaltına alındığı Generaller Türkiye'sinde öylesine tepki uyandıracak bir karardır ki, Günaydın gazetesi bile 10 Kasım tarihli sayısında bu tepkileri kapalı bir biçimde dile getirerek, "Batı dünyasının en uzun gözaltı süresi Türkiye'de" başlıklı yazısında, "hukukçuların bu uygulamanın masum insanları cezalandırmak anlamına geleceği görüşünde olduklarını" belirtiyordu.

90 günlük "yasal" gözaltı süresiyle, Generaller, Türkiye'yi Güney Amerika'da askeri diktatörlükle yönetilen ülkelerdeki gibi insanların "kaybolduğu" yollarda tanınmaz cesetlerin bulunduğu bir işkence cehennemine çevirmişlerdir. Faşist cunta, ancak böyle bir uygulamayla devrimci halk muhalefetine "köküne inebileceğini" düşünmekte, ancak aynı uygulamanın doğuracağı kaçınılmaz tepkileri hesaba katmamaktadır.

Cunta yeni bir tedbir olarak, yurtdışında Türkiye'deki katliamları, direnişleri ve halka karşı planladığı acımasız saldırıları duyurmamak için yeni bir uygulama gündeme getirdi: Buna göre yurtdışında "Türkiye aleyhine" yapılan propagandaları incelemek üzere bir Denetim Kurulu oluşturdu. Yurtdışına haber yollayanların da ağır cezalara çarptırılacağını duyurdu.

14 Kasım tarihinde MGK tarafından kabul edilen bir değişiklikte, sıkıyönetim komutanları, eskisi gibi hükümete değil, genel kurmaya (cuntaya) bağlandı.

Bu kararla cunta, halk muhalefetine ezme görevini tamamen orduya bıraktığını resmen de açıklamış oldu. Yeni karara göre, sıkıyönetim komutanlıkları arasındaki koordinasyonu da cunta üstlenmiş durumdadır. Böylece her türlü baskı tek elden ve merkezi bir biçimde yapılacaktır.

Sıkıyönetim komutanları, ayrıca, yalnızca Genel Kurmay Başkanına sorumlu olduklarından, haklarında "şahsi kusur" nedeniyle dava açılmayacak ve bugüne dek açılmış olanlar da düşecektir. 19 Ekimde de bilindiği gibi, sıkıyönetim komutanlarına kamu personelini işten atma yetkisi de verilmişti. Bu yeni yasa değişikliğiyle, sıkıyönetim paşaları kendi bölgelerinde yetkileri sınırsız birer diktatör hüviyetine bürünmektedirler.

Aynı yasayla, sıkıyönetim mahkemelerinin çalışmalarının hızlandırılmasına ve sanıkların mahkemelerdeki yasal savunma haklarının kısıtlanmasına yönelik hükümler de getirilmiştir.

Cuntanın Cinayetleri

Cuntanın cinayetlerinden tesbit edilebilen önemlileri şunlardır:

* 18 Eylül'de Urfa'nın Siverek ilçesindeki operasyonda 5 kişiden biri öldü, ikisi yaralı olarak jandarmanın eline geçti.

* 23 Eylül'de İzmir'in Urla ilçesinde yapılan ope-

rasyon sonucu 2 yurtsever öldürüldü, ikisi yaralı, üçü de sağ ele geçirildi.

* 24 Eylül'de Ordu'nun Gölköy kasabasında bir eve yapılan baskında, Göksel Çavuşlu ve Ergil Dinç adındaki iki Devrimci Yol taraftarı öldürüldü, 2'si yaralı, üçü sağ yakalandı.

* 26 Eylül'de aynı kentin Aybastı kasabasında yapılan operasyonda 4 Devrimci Yol taraftarı öldürüldü, 1'i yaralı, 1'i sağ ele geçti.

* Aynı gün Mardin'in Derik ilçesindeki operasyonda 4 devrimci öldürüldü, 1'i sağ ele geçirildi. Çıkan silahlı çatışmada bir jandarma eri öldü, 2'si yaralandı.

* Adana'da 27 Eylül'da yapılan bir operasyonda 4 kişi yaralı olarak ele geçirildi.

* 6 Ekim'de Ege Sıkıyönetim Komutanlığı İzmir yakınlarında bir mağarada altı kişinin çatışma sonucu ele geçirildiğini açıkladı.

* 9 Ekim'de Tunceli'de bir operasyonda 1 yurtsever öldürülerek jandarmanın eline geçti.

* 13 Ekim'de Hakkari'nin Uludere ilçesinde 5'i katledilerek, 7'si yaralanarak 12 kişi ele geçirildi.

* 18 Ekim'de Tarsus'ta yapılan bir operasyonda 1'i ölü 6 kişi yakalandı.

* 23 Ekim'de Antalya'da 3 kişiyi öldürmekle suçlanan iki kişiden biri katledilerek ele geçirildi.

* 25 Ekim'de Ordu'nun Fatsa kasabasında yapılan operasyonda Alaattin Bölükbaşı adlı Devrimci Yol taraftarı bir genç öldürülerek, 2 kişi de yaralanarak ele geçirildi.

* 26 Ekim'de Artvin'in Borçka ilçesinin Aralık köyünde Mevlut Ustabası, Yaşar Ustabası, Mehmet Çelik adlı 3 Devrimci Yol yanlısı silahlı çatışma sonucu ele geçirildi.

* 29 Ekim'de Mardin'in Kızıltepe mevkiinde yapılan büyük bir operasyonda "Apocu" oldukları bildirilen 8 kişi katledildi. Bunlardan 6'sının kimlikleri açıklandı.

* 31 Ekim'de Artvin'in Şavşat kasabasında Özbir Aras ve Şener Yazar adlı iki Devrimci Yol taraftarı bir operasyon sonucu öldürüldü.

* 5 Kasım'da Ordu'nun Fatsa ilçesinde yapılan bir operasyonda, Devrimci Yol yanlılarıyla çıkan uzun bir silahlı mücadele sırasında bir Devrimci Yol taraftarı öldürüldü.

* Yine 5 Kasım'da Uşak'ın Eşme ilçesinde yapılan operasyonda Abdurrahman Çetin adlı bir Devrimci Yol yanlısı katledildi.

* Bitlis'in Oklu Yazıcı köyünde yapılan operasyonda Necmettin Türkkaya adlı bir kişi öldürüldü.

* 16 Kasım'da Gaziantep'te bir eve yapılan baskında bir Yurtsever kimliği belirlenemeyecek biçimde taranarak öldürüldü.

* Fatsa'da aynı gün, Aslancamii mevkiinde Kursuncalı ormanlıklarında sürdürülen operasyonlar sırasında çıkan silahlı çatışmada, Kemal Özdemir ve Ayşe Makar adında iki Devrimci Yol yanlısı katledildi.

(Yukarda aktarılan tüm operasyonlar, gerçekleştirildikleri illerin bağlı olduğu Sıkıyönetim Komutanlıkları tarafından yapılan resmi açıklamalardan öğrenilmiştir.)

İktidardaki generaller cuntası, devrimci halk muhalefetini ezmek için en hunharca yollardan biri olan kitlesel gözaltına alma yöntemini alabildiğine kullanacağını açıkça belirtti. Faşist generallerin her biri çeşitli açıklamalarında "anarşiyi kökünden kazıyacıklarını" yani halk güçlerini temsil eden siyasi hareketleri acımasızca ezerek dağıtacaklarını iddia etmişlerdi.

Ancak geniş orta kesimlerin desteğini sağlamak ya da en azından ilk günlerde tepkisini çekmemek zorunda olan askeri diktatörlük, "tarafsız" olduğu görünümünü vermek zorundaydı. Bu nedenle bazı faşistlerin de gözaltına alındığı görüldü. Ama bu bir göz boyamadan öteye gitmedi.

Cunta operasyonlarının kolaylaşması amacıyla ihbar mekanizmasını işletmek amacıyla çeşitli girişimlerde bulundu. Sıkıyönetim komutanlıkları ihbarların yapılacağı telefonları defalarca bildirerek, muhbirlere ödül verileceğini ve güvenliklerinin sağlanacağını taahhüt ettiler. (Ancak Devrimciler, muhbirlerin başvurması istenen bu telefon numaralarını, "Kiralık Ucuz Ev" ilanlarının üzerlerine yazarak şehirlerin dört bir yanına astılar. Muhbirlerin yanısıra kiralık ev tutmak isteyenler de bu numaraya telefon ettiğinden işler elbette karıştı. Cunta bu sefer PTT'nin 05 numarasını ihbarlara ayırdığını ilan etti!)

Adana Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Ekim'de aranan kişilerin resim ve kimliklerini içeren duvar ilanlarını yurdun dört bir yanına dağıtarak insan avını sıkılaştırdı.

Faşizmin saldırılarına karşı kendini savunmak zorunda kalan halkın silahsızlaştırılması için de, cunta 14 Ekim tarihine kadar ruhsatsız silahlarını teslim edenlere karşı yasal bir işlem yapılmayacağını ve daha sonra ruhsatsız silah bulunduranların cezalarının arttırılacağını bildirdi. 14 Ekime kadar tüm yurttan 160 bin ruhsatsız silah teslim edildi.

Kitlesel operasyonlardan başka doğrudan doğruya sol örgütleri hedef alan toplu ve merkezi gözaltına alınmalar sürdü. Herhangi bir örgütü tamamen yoketmeyi amaçlayan bu tür operasyonlar, diğerlerinin dışında tek elden ve yurt çapında koordineli bir biçimde yapılmaktadır.

Nihat Erim'i öldürmekle suçlanan Devrimci Sol hareketine mensup 8 kişiye (aralarında ikisinin ölümüne yol açacak şekilde) yoğun işkence yapıldı ve örgütlenmenin bugüne kadar sürdürdüğü tüm faaliyetlerin sorumluluğu da onların üzerine yüklenmeye çalışıldı.

İşkenceler

İşkenceden ölenlerin sayısı her geçen gün artmaktadır.

* Darbeden iki gün sonra gözaltına alındığı bildirilen MLSPB'ye mensup Zeki Yumurtacı, 18 Eylül'de İstanbul-Avcılar'a götürülerek kurşuna dizildi.

* 24 Eylül'de İstanbul Davutpaşa askeri cezaevinde Devrimci Halkın Birliği'ne mensup İrfan Çelik adlı tutuklu işkence yapıldıktan sonra asılarak öldürüldü. ▷

* Aynı günlerde İstanbul Sultanahmet Cezaevinde adları belirlenemeyen üç tutuklu veya hükümlünün öldürüldüğü ortaya çıktı.

* 22 Eylül'de üç kişiyi öldürmekle suçlanan faşist Rafet Demir, Bursa Emniyet sarayının 5. katından atılarak öldürüldü.

* 3 Ekim'de Maden-İş sendikası Bursa Şubesi avukatı Ahmet Hilmi Feyzioğlu yine Bursa Emniyet Sarayı'nın beşinci katından atılarak öldürüldü.

(Eylül ayının başında Ergun Şen adlı bir kişi de yine Bursa Emniyet Müdürlüğü'nün beşinci katından atılarak ağır şekilde yaralanmıştı.)

* 26 Eylül'de İzmit Cezaevinde Şadan Gazeteci adlı bir tutuklu dövülerek öldürüldü. (Cezaevi Müdürü Ali Saim Şener ve 6 gardiyan hakkında kovuşturma açıldı)

* Nihat Erim'i öldürmekle suçlanan 21 yaşındaki Ahmet Karlangaç adlı Devrimci Sol mensubu devrimcinin beyin kanamasından öldüğü 18 Eylül'de açıklandı.

* Nihat Erim'i öldürmekle suçlanan diğer Devrimci Sol yanlısı Sadettin Güven hastanede öldü.

* 12 Eylül'de gözaltına alınan Halkın Kurtuluşu yanlısı İTÜ' de öğrenci temsilcisi bir genç 16 Eylül'de morgda bulundu.

* 10 Kasım günü Türkiye'nin en büyük yayınevlerinden Sol yayınları'nın ortağı, Onur yayınevi sahibi İlhan Erdost gözaltında öldürüldü. Resmi açıklamaya göre, kendisini Mamak Cezaevi'ne götüren askerlerin dipçikle başına vurmaları sonucu öldü. Ünlü bir yayıncının bu biçimde katledilmesinin kamuoyunda uyandıracığı tepkilerden korkan Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı derhal kardeşi Muzaffer Erdost'u serbest bırakarak, İlhan Erdost'un katili askerler ve çavuş hakkında soruşturma açtı.

* Aynı gün Mamak cezaevinde Bekir Baş adındaki faşist tutuklunun da "kendini astığı" ileri sürüldü.

* 14 Kasım tarihinde, ODTÜ öğrencisi İbrahim Keskin adlı bir solcu, gözaltındayken ağır yaralı olarak hastahaneye kaldırıldı ve öldü. Bu konudaki resmi açıklamada gözaltındaki kişinin, yüzleştirilmeye götürüldüğü gecekondu mahallesinde, "mumla aydınlatılmış merdivenlerden ayağının kayarak düştüğü" biçimindeydi. Ancak bu açıklamanın gülünçlüğü karşısında işkence iddialarının ele alınacağı bildirildi.

İşkence yaygın bir şekilde devam ederken, cunta Demirel hükümeti döneminde bu konuda duyarlı hale gelen Türkiye ve Dünya kamuoyu önünde kendini akladırmak için bazı girişimlerde bulundu. Daha önce de işkencede öldüğü saklanamayan Zeynel Abidin Ceylan adlı Devrimci Yol yanlısı gencin katili Komiser Haskırış (ki, Hakan Yurdakuler'in katilinin amca oğlu olduğu saptandı) ve Hasan Özmen adlı Halkın Kurtuluşu yanlısı gencin katili Komiser muavini Enver Göktürk hakkında Ankara Sıkıyönetim Mahkemesi tarafından soruşturma açıldı, iki komiser tutuklandı.

Öte yandan işkence yapıldığı defalarca doktor raporlarıyla saptanan Ankara'daki Kayaş Karakolu görevlileri hakkında da kovuşturma açıldı.

Generaller cuntası halk muhalefetini ezmenin bir başka yöntemi olarak da Türkiye'yi cezaevine ve idam sehпасına dönüştürecek bir yargılama düzenini yerleştirmeye başladı. Devlet Güvenlik Mahkemelerinin kurulması işleminin henüz başlamamış olmasına karşın, sıkıyönetim mahkemeleri birkaç celsede idam kararı vermeye ve diğer cezaları da ağırlaştırmaya başladı.

Cezaları ağırlaştırmak için "illegal örgütler adına para toplamanın gasp suçu oluşturduğu" hakkında bir karar çıkarıldı. Öte yandan, "teröristlerin davalarının örgüt davası olarak birleştirilmesi"ne karar verildi. (18 Eylül Tercüman)

Bu son durum kitlesel biçimde gözaltına alınan tüm anti-faşist kişilere "örgüt kurmak" suçu yüklenmesi ve her birinin cezasının birkaç kat artmasıyla sonuçlanacaktır.

Herhangi bir sendikanın işyeri temsilcisi bile "örgüt kurmak"la suçlanırken; "kökleri çok derinlerde", devlet ve ordu içinde gizli olduğu artık tüm dünyaca bilinen bir örgütün elemanları olan faşist sanıkların hiçbiri "örgüt kurmak"la suçlanmadılar.

"Tarafsız ve bağımsız" olduğu ileri sürülen askeri savcılar, MHP yöneticilerinden Piyangotepe ve İnciraltı faşist katliamı sanıklarına kadar hiçbir faşist hakkında böyle bir suçlamada bulunmadılar. Örneğin 6 öğrencinin katili olan İnciraltı faşist katliamı sorumluları olan 8 faşist asker hakkında yalnızca 6 ay-12 yıl arasında hapis cezası, 7 kişiyi kurşuna dizgen Piyangotepe faşist katliamı sanıkları hakkında da 5-77 yıl arası hapis cezası istenmektedir.

İdamlar

Askeri mahkemelerin ilk kurbanı Adana'da bir kişiyi öldürmekle suçlanan Serdar Soyergin oldu. 14 Eylül günü "suçüstü" yakalanan Serdar Soyergin, suçüstü mahkemesi olarak toplanan Adana Sıkıyönetim askeri mahkemesi tarafından dört gün içinde idama mahkum edildi. Yargıtay bu cezayı onayladı. Evren'in 15 Ekim'de Diyarbakır konuşmasında açıkça belirttiği üzere tüm idam kararlarını onaylamaya kararlı olan MGK'da Serdar Soyergin'i idam sehпасına gönderdi. Serdar Soyergin, 27 Ekimde Adana'da asıldı.

Yargıtay tarafından daha önce cezaları onaylanmış bulunan ikisi (faşist İsa Armağan'la Kurtuluş yanlısı Kemal Ergin) firardaki dört hükümlü de MGK'nın onayıyla idama gönderildiler. Kurtuluş yanlısı Nejdet Adalı ve faşist Mustafa Pehlivanoğlu 8 Ekim'de asıldılar.

Bundan böyle, halk kitlelerinin muhalefetini sindirmekte önemli bir psikolojik unsur olan idamların devam edeceği anlaşılmaktadır. Şu anda birçok askeri mahkeme, (çoğu devrimci, demokrat ve yurtsever olmak üzere) birçok kişi hakkında idam cezası vermiş durumdadır.

Ve idamlara bir yenisi daha eklendi. 18 yaşındaki Halkın Kurtuluşu yanlısı Erdal Eren 13 Aralık günü Ankara'da asıldı.

Ölü bulunanlar

Operasyonlarda öldürülenler ve idam edilenler dışında; gözaltına alınan öldürülüp cesetleri ıssız yerlere atılanların sayısında artmaktadır. Bunlar ya işkencede öldürülen ya da kurşuna dizilen devrimcilerdir.

İsimlerini tesbit edebildiklerimiz şunlardır:

20 Eylül, Antalya, Ramazan Oğuz, Öğretmen/ 24 Eylül, Adana, Ali Çekmekli/ 27 Eylül, Malatya, iki temizlik işçisi/ 2 Ekim, İstanbul, Hasan Dönmez, Dev-Sol/ 2 Ekim, İstanbul, Cavit Özer, Dev-Sol/ 4 Ekim, Siirt, Emin Alkan/ 11 Ekim Ankara, Gül-den Erdem, Dev-Yol; Öğretmen/ 6 Kasım, Malatya, Fuat Gürbüz/ 10 Kasım, Yalova, Üç kişi, ikisi kadın/ 11 Kasım, İstanbul, 1 kişi/ 12 Kasım, Eskişehir, Feridun Yılmaz, İşçi/ 14 Kasım, İstanbul, Gürsoy Rüstem, 14 yaşında asılmış olarak bulundu/ 12 Kasım, Gaziantep, Abdullah Fetah, Mısırlı turist.

Tüm bunlar sadece açığa çıkmış olanlardır. Bunların dışında Cuntanın işlediği, açığa çıkmamış, cinayet işkence olayları Türkiyemizin günlük yaşantısı olmuştur.

Cuntaya karşı Direniş eylemleri yükseliyor

Amerikancı generallerin bütün baskı ve zulüm politikasına karşı darbeden hemen sonra başlayan çeşitli protestolar her geçen gün artan bir şekilde devam etmektedir. Başta Devrimci Yol olmak üzere çeşitli devrimci gurupların cuntaya karşı yürüttüğü direniş mücadelesi sırasında gazetelere de yansıyan bazı önemli eylem ve olaylar şunlardır:

15 Eylül'den itibaren birçok şehirde cuntayı lanetleyen ve halkı mücadeleye çağırarak çok sayıda pankart asıldı, bildiriler dağıtıldı, afişleme ve yazılama yapıldı. 14 Eylül'de Aykut Genç isimli bir komiser öldürüldü. Ekim ayı içinde, Ankara'da Ali Mehmet-oğlu isimli bir polis vuruldu. İstanbul Şehremini-de Mecidiye karakolu önce bombalandı, sonra da silahla tarandı. İstanbul Beşiktaş'ta Fulyaderesi mevkiinden geçen polis otosu uzaktan kumandalı bir bombanın patlaması sonucu yandı. Adana'da Bağlar karakolunda görevli polis evinin önünde vurularak ağır yaralandı. İstanbul Çeliktepe'de duvarlara cunta aleyhine sloganlar yazan devrimcilere askerlerin müdahale etmesi sonucu çıkan çatışma bir saate yakın devam etti. İstanbul Rami'de Türk Ticaret Bankası önüne asılan bombalı pankart polislerce indirilirken patladı. Ankara'da Amerikan Haberler Merkezi bombalandı. Kasım ayı içinde: İstanbul Emniyet Müdürlüğü 1. Şube'de görevli işkenceci polis Mehmet Taci Türkan Kumkapı'da öldürüldü. Diyarbakır'da Yılmaz Altınordu adlı polis yaralandı. İstanbul Kadıköy Emniyet Amirliği bombalandı. Kağıthane ve Gültepe semtlerinde

çok sayıda bombalı pankart asıldı. Kadıköy'de İş Bankası şubesine bomba atıldı. İstanbul Emniyet Müdürlüğü asayiş şubesi ekipler amirliğinde görevli polis Servet Özdemir Fikirtepe'de öldürüldü. Ankara Mamak'ta pankart asan ve gösteri yapan direnişçilerle polis ve askeri birlikler arasında silahlı çatışma çıktı, sokak aralarına kadar uzanan ve saatlerce süren çatışmada çok sayıda asker ve polis yaralandı. İstanbul'da Tarlabası, Kalyoncu ve Bebek karakolları aynı saatte bombalandı ve silahla tarandı. İstanbul Taksim'de yeni açılan Etap oteline asılan bombalı pankart uzun süre polisler tarafından indirilemedi. Ankara Seyranbağları Ümit mahallesinde devriye gezen polis ekip otosu otomatik silahlarla tarandı. İstanbul Gaziosmanpaşa ve Yıldırım mahallelerinde çok sayıda pankartları etkisiz hale getirmek için uzun süre uğraşılar. İzmir'in çeşitli semtlerinde de pankartlar asıldı. İstanbul Küçükçekmece'de trafik bürosu kurşunlandı. İstanbul Fatih Belediye önündeki askeri birliğe yayılım ateşi açıldı. Adana'da İncirlik hava üsünde görevli ABD'li bir çavuş yayılım ateşi ile öldürüldü. İstanbul Erenköy polis karakoluna bomba atıldı. İzmir'in Hatay semtinde inşaata asılan bombalı pankartı indirmek isteyen uzman polis ağır yaralandı. Öte yandan çeşitli şehirlerde çok sayıda MHP'li faşist katil de öldürülerek cezalandırıldı. Ayrıca muhbirlik yapan bazı kapıcı ve muhtarların öldürüldüğü, muhbirlere cezalandırıldığı yurdun her tarafından gelen haberler arasında yer almaktadır. Güvenlik kuvvetlerinin çıkardığı çatışma ve saldırılar arasında devlet kuvvetleri çok sayıda kayıplar vermekte, ancak bunlar cunta tarafından (kendi kuvvetlerinin morali bozulmasını diye) açıklanmamaktadır.

Devrimci Yol tarafından gerçekleştirilen direniş eylemlerinden elimize ulaşan bazı haberler ise aşağıda yer almaktadır:

ANKARA

Cuntaya karşı 12 Eylül'den sonra Ankara düzeyinde gerçekleştirilen direniş eylemlerinden bazıları şunlardır:

— 26 Eylül Cuma günü Anıttepe'de Gençlik caddesinde jandarma garnizonunun hemen yakınında saat 18.30'da yapılan gösteri, yolun iki tarafına barikatlar kurulmasıyla başladı. Sayıları 70 civarında olan bir halk topluluğu 'Cuntanız da sökmeyecek' şeklinde sloganlar haykırarak yürüyüşe geçtiler, bu sırada gösteriye müdahale etmek isteyen güvenlik kuvvetleri, direnişçilerin kararlılığı karşısında çareyi kaçmakta buldular. Civardaki halkın da büyük bir sempati ve ilgi ile izlediği gösteri devrim andının içilmesi ile sona erdi.

Aynı saatlerde Cebeci Seyhan sokak'ta da 50 kişilik bir topluluk meşaleli bir gösteri düzenledi. Cuntayı yeren sloganların atıldığı gösteri 5 dakika kadar devam etti ve devrim andının içilmesiyle son buldu. Göstericiler kayıp vermeden dağılırken, gösteri yapılan yerin yakınına gelen bir polis ekibinin gösteriyi görmezlikten gelerek uzaklaştığı görüldü.

— 29 Eylül Pazartesi günü Küçükkesat Başçavuş sokak'ta 60 kişilik meşaleli bir gösteri daha yapıldı. Gösteri sürerken barikalara yanaşmaya kalkan bir jandarma taşıtı etkisiz hale getirildi. Çıkan çatışma sırasında bir subay kasiğindan ağır yaralandı. Direnişçilerden ise yakalanan ve yaralanan olmadı. Bu olaydan iki gün sonra, cunta kuvvetleri aynı sokaktan geçmekte olan yüze yakın insanı yakaladılar ve bir yüzbaşı elindeki makasla halkın saçını ve bıyığını kestikten sonra yat-kalk talimi yaptırdı ve zorla Atatürk'ün gençliğe hitabesini okuttu.

— 2 Ekim Perşembe günü saat 19'da Anıttepe Ordular sokak'ta 50 kişilik bir topluluk korsan gösteri yaptı. Gösteri ilgi ile izlendi. Cunta aleyhinde pankartlar da asan göstericiler bir kayıp vermeden dağıldılar. Aynı gün aynı saatte Kubilay sokak'ta 50 kişinin katıldığı bir meşaleli gösteri daha yapıldı.

— 3 Ekim'de, Esat caddesi üzerinde yaklaşık olarak 100 kişinin katıldığı gösteride iki ayrı yerde polis ve jandarma ile çatışma çıktı. Cunta kuvvetleri çareyi yerde sürünerek kaçmakta buldular.

— Devrimciler 6 Ekim günü cuntanın en fazla denetim kurduğu Kızılay Meydanı'nda ve çevre sokaklarda 500'den fazla kişinin katıldığı gösteriler düzenlediler. Aynı anda 25 tane bombalı pankart asıldı. Çeşitli yerlere bırakılan bombalı kutularla Kızılay trafiği uzun süre kapalı kaldı. Bu sırada Kızılay'ın çeşitli yerlerinde halka Devrimci Yol imzalı binlerce bildiriler dağıtıldı. Binlerce el ilanı fırlatıldı. Çevreye 100 kadar duvar gazetesi asıldı. Özellikle kalabalık yerlerde ağaçlara asılan ve faşist generaleri temsil eden maketler büyük ilgi topladı. Faşist güçler büyük bir çaresizlik içinde hangi eyleme müdahale edeceklerini şaşırıldılar. Bu arada, Zafer Çarşısı'nın üstüne asılan pankartı göremediği gerekçeyle civarda nöbet tutan bir jandarma eri bir asteğmen tarafından yere yatırılarak dövüldü.

— Gecekondu bölgelerinde cuntayı protesto eden sloganlar dört bir yana yaygın bir şekilde yazıldı. Faşist cunta gövde gösterisi amacıyla slogan silme işine özel bir önem vermekteydi. Bu nedenle, cuntanın, evinin duvarına yazı yazılan halka zulüm yapmasını engellemek için sloganlar sahipsiz yerlere ve faşist-gericilerin evlerinin duvarlarına yazıldı. Slogan yazılması yanısıra, tellere ve ağaçlara afişler asıldı. Cunta, elektrik direkleri ve ağaçların altına birer nöbetçi dikmek zorunda kaldı. Faşistlerin hakimiyeti altında olan veya faşistlerle çatışmaların sürmekte olduğu Abidinpaşa, Gülveren, Boğaziçi, Akdere, Natoyolu, vb. yerlerde 60 kadar bombalı pankart asıldı. Gülveren'de 60 kişinin katıldığı ve halkın büyük bir ilgiyle izlediği bir gösteri yapıldı. Bölgenin her sokağında jandarmanın dolaşmasına rağmen gerçekleştirilen bu gösteri 10 dakika kadar sürdü ve halkın övgüsünü kazandı. Seyranbağları'nda ise 60 kişinin katıldığı bir gösteri de aynı anda çevreye bombalı pankartlar asıldı. 'Tuzluçayır'da 15'er kişilik guruplar halinde aynı anda aynı türden gösteriler yapıldı ve el ilanları atıldı.

Ankara'daki liselerde cuntanın gerçek yüzünü anlatan sınıf konuşmaları ve pullama çalışmaları ger-

çekleştirildi. Bazı liselerde devrimcileri cuntaya ihbar eden kişiler (ve bazı yöneticiler) cezalandırıldı. ODTÜ, SBF gibi okullarda muhbirlere, işkencelere, idamlara karşı bölüm forumları düzenlendi. Binlerce pullama yapıldı ve el ilanları atıldı. Cuntanın bu faaliyetleri durduramadıkları için baskı yaptığı öğretim görevlileri arasında cuntaya karşı hoşnutsuzluk başladı.

— 10 Ekim Cuma günü, cuntanın işkencecileri tarafından katledilen ve idam edilen devrimcileri anmak ve işkencecileri-idamları protesto etmek için Gaziosmanpaşa Fıskiye sokak'ta 100 kişilik meşaleli bir gece gösterisi düzenlendi. Geniş bir alanı denetim altına alan direnişçiler "Kemal'in, Zeynelin, Hasan'ın hesabı sorulacak", "İşkencecilerden hesap sorulacak", "İdamlar mücadelemizi durduramaz", "Necdet'ler yaşıyor" şeklinde sloganlar haykırarak üç ayrı koldan yürüyüşe geçtiler. Yürüyüş kollarının birleşmesiyle devam eden gösteriye faşist güçler müdahale ettiler. İki ayrı barikatta cunta kuvvetleriyle çıkan çatışmaların ardından beş ayrı yere pankartlar asıldı ve gösteri kayıp verilmeksizin sona erdi.

Aynı amaçla 14 Ekim günü İçcebeci camii önündeki meydana tüm çevre yolları ateşli barikatlarla trafiğe kapatılarak bir başka gösteri düzenlendi. Beş dakika kadar devam eden bu gösteri çevre halkının büyük ilgisini topladı. Cunta kuvvetleri direnişçilere müdahale etme cesaretini bulamadılar. Devrim andı içildikten sonra ise gösteri yerine gelen polis ve jandarma, çevrede bulunan esnaftan 10 kişiyi gözaltına aldılar. Onları, gösteri yapan devrimcileri söylemeleri için zorladıkları, ancak esnafların muhbirliği kabul etmedikleri ve serbest bırakıldıkları öğrenildi.

GÜNEY ANADOLU — EGE BÖLGESİ

Güney Anadolu'da, cuntanın bütün terör eylemlerine rağmen direniş mücadelesi hızla yükselmektedir. Adana, Tarsus ve Mersin gibi şehirlerde cuntaya karşı korsan mitingler düzenlenmekte, bildiri-ler dağıtılmakta ve çeşitli direniş eylemleriyle halkın cuntaya karşı direnişte yer alması sağlanmaya çalışılmaktadır. Aynı şekilde Ege bölgesinde de başta İzmir olmak üzere çeşitli yerlerde cuntaya karşı direniş eylemleri her geçen gün artan bir hızla yükselmektedir.

KARADENİZ BÖLGESİ

Cuntanın özel operasyon alanı olarak seçtiği Karadeniz bölgesinde ise devrimci direniş mücadelesi şehirlerde, kasabalarda, köylerde ve dağlarda her gün yeni bir kahramanlık destanı yaratılarak güçlü bir şekilde sürdürülmektedir. Eylül ve Kasım ayları arasında meydana gelen çatışmalarda çok sayıda yoldaşımız şehit olmasına rağmen faşist cunta kuvvetleri devrimci güçleri ve emekçi halkı sindirmeyi başaramamışlardır. Bu süre içinde meydana gelen olaylardan bazıları şunlardır: Ordu-Çamaş'da pusu kuran askerler birbirlerini vurmuşlar, bir asker ölmüş, dördü de yaralanmıştır. Fatsa-

da Ramazan isimli bir muhbir öldürülerek cezalandırılmıştır. Ünye'de İhsan Önal isimli bir devrimci köyde vurulmuş, yarası bacağından olmasına rağmen dört saat içinde kan kaybından ölmüştür. Kurban bayramı günlerinde gazetelerde "Fatsa'da bir terörist öldürüldü" şeklinde yer alan bir olayın aslının ise gelişigüzel ateş eden askerlerin bir akıl hastasını öldürmekten ibaret olduğu öğrenilmiştir. Öte yandan, cuntanın işbaşına geldiği ilk günlerde devrimcilerle cunta kuvvetleri arasında meydana gelen çatışmalarda iki asker ölmüştür. Aybastı'da Alakent jandarma karakoluna da devrimciler tarafından bir silahlı baskın düzenlenmiş, baskın sırasında bir jandarma eri ölmüş, diğer bir jandarma ve bir bekçi de yaralanmıştır. Bu eylemde 7 adet G-3 silahına el konulmuş ve bol miktarda mermi temin edilmiştir. Ayrıca faşistlerle işbirliği yapan bir silah kaçakçısının deposu da basılarak çeşitli silahlarına el konulmuştur. Köylerde halka zulüm uygulayan "Eşkiya Galip" ve çetesi yok edilmiştir. Pazar ilçesinde ise bir muhbir ayağından vurularak cezalandırılmıştır. Cunta kuvvetleri, 4 helikopterden meydana gelen bir filo ile köylere sürekli baskınlar düzenlemeye devam etmektedirler. Ancak devrimcilerin yiğitçe direnmelerinin bir ürünü olarak halk da başlangıçta varolan moral bozukluğu giderilmiş ve cuntaya karşı güçlü bir muhalefet oluşmaya başlamıştır. Artvin ve yöresinde de cuntanın operasyonları bütün şiddeti ile devam etmektedir. Devrimciler ise cunta kuvvetlerine direnirken, Ardanuç'da 4, Şavşat'ta 1 muhbirini cezalandırmışlardır.

İÇ ANADOLU BÖLGESİ

İç Anadolu bölgesinde Ankara dışındaki şehirlerde de cuntaya karşı direniş eylemleri yükselmektedir. Kırşehir'de çok sayıda bildiri, el ilanları dağıtılmıştır. Cuntayı protesto eden bir pankart asılmıştır. Nevşehir'in Hacıbektaş ilçesinde faşist cuntayı teşhir eden yazılımlar yapılmış ve el ilanları dağıtılmıştır. Bu bölgede cunta, devrimcilerin teşhir faaliyetleri yanısıra kendi kepezelikleriyle de gerçek yüzünü açığa vurmakta ve kendini halka tanıtmaktadır. Örneğin Niğde'nin Bor ilçesine bağlı Dağlukışlası köyünde polisler ve subaylar içki içtikten sonra köylülere "kadın getirin oynatacağız" demişler, bunu kabul etmeyen halkı sıra dayacağına çekmişlerdir. Diğer köylerde de halka, yaşlı-kadın-çocuk ayrımı yapmadan meydan dayacağı atmaktadırlar.

İSTANBUL

Cuntanın idamlarına ve işkencelerine karşı başlatılan kampanyayla ilgili olarak Esenler, Davutpaşa, Sağmalcılar, Altıntepe, Bayrampaşa, Kocamustafapaşa, Fatih, Unkapanı, Eyüp, Alibeyköy, Yenikapı, Şehremini, Silivrikapı, Samatya, Küçükmustafapaşa, Nuriosmaniye, Aksaray, Laleli, Gültepe, Horhor caddesi, Gedikpaşa, Sanayi mahallesi, Çimentepe, Çağlayan, Kağıthane, Şişli, Osmanbey gibi bölgelerde 10 Kasım-20 Kasım günleri arasında

binlerce pul fırlatıldı, yazılımlar yapıldı, duvar gazeteleri, bombalı pankartlar asıldı, elektrik tellerine çok sayıda slogan yazılı kartonlar takıldı, bildiriler dağıtıldı, afişler yapıştırıldı. Yenikapı ve Gedikpaşa'daki plakçı dükkanlarından kasetle cuntayı teşhir eden konuşmalar yayınlandı. 12 Kasım'da Gültepe'de 30 kişilik bir toplulukla bir korsan gösteri düzenlendi, bu sırada iki tane bombalı pankart asıldı, bu pankartları indirmek isteyen iki polis ağır yaralandı. Aynı gün Eyüp'te de bir korsan gösteri yapıldı, direnişçiler yolda ateş yakarak trafiği bir süre engellediler. 13 Kasım günü Fatih'te Karadeniz caddesinde yazılımla yapılması üzerine cunta kuvvetleri akşam saatlerinde Paşameydanı'nı sararak gelişigüzel 2 bin kişiyi gözaltına aldı. 14 Kasım günü Saray yöresinde akşam saatlerinde polis ekip arabası kurşun yağmuruna tutuldu, 3 polis ağır yaralandı. Polis Şehremini bölgesini kuşatarak gelişigüzel şekilde çok sayıda insanı gözaltına aldı. 18 Kasım günü idamları protesto etmek üzere Kocamustafapaşa'da 3 tane bombalı general kuklası asıldı. Bir muhbir ise dükkanı yakılarak cezalandırıldı. Bir gün sonra Çemberlitaş'ta da aynı şekilde asılan general kuklasının da bombası yanındaydı... 20 Kasım günü Gültepe'de yüzlerinde Devrimci Yol amblemleri bulunan 12 direnişçi bir elektrik direğinden yaptıkları idam sehpasına bir kukla astılar. Hakiki bir öküz kafası, bu kafa üzerinde bir general şapkası, askeri bir parka ve pantolon yerine giydirilmiş bir pijamadan imal edilmiş bir insan maketi olan bu kukla etrafında, okulların da dağılmasıyla birlikte büyük bir kalabalık birikti. Daha sonra olay yerine gelen cunta kuvvetleri ile devrimciler arasında silahlı çatışma çıktı. Yaklaşık bir saat süren çatışmada devrimcilerden yakalanan ve yaralanan olmadı. Cunta kuvvetleri uzaktan çengel atarak uzun süre uğraştıktan sonra kuklayı indirebildiler. İndirdikleri general şapkası içinde "Bu şapka Evren'in şapkasıdır, iyi koruyun" yazısı ile karşılaştılar. Bu eylem çevrede toplanan halkın büyük bir sempatisini topladı. 25 Kasım günü ise idamları protesto etmek için çeşitli okullarda dersler boykot edildi.

İstanbul'un diğer bölgelerinde de direniş eylemlerine devam edildi. Pankart asma, yazılımla, afiş, bildiri dağıtma şeklinde sürdürülen faaliyetlerin yanısıra çeşitli yerlerde polisle çatışmalar çıktı, muhbirlerin evleri kurşunlandı.

12 EYLÜL ÖNCESİ...

12 Eylül öncesinde devrimci direniş eylemleri hızla yükselmekte ve emekçi kitleler anti-faşist mücadelede hergün artan bir ölçüde yerlerini almaktaydılar. Oligarşi, diğer nedenler yanısıra, o güne kadar uyguladığı baskı-terör ve sıkıyönetimler de bu mücadeleyi durdurmaya yetmediği için, faşist cuntayı işbaşına getirdi. 1 Ağustos - 12 Eylül tarihleri arasındaki direniş eylemleri bu gerçeği ortaya koymaktadır: ▷

Mersin'de devrimci yoldaşımız Ali Uygur'un işken-
cede katledilmesinden sonra gerçekleştirilen dire-
niş eylemlerinde devrimcilerle polis arasında yer
yer çatışmalar çıktı. Eylül başında ise Adana'da
Sabancı Holding'in işyerlerinde çalışan 7 000 işçi,
gözetilene alınan devrimci işçi arkadaşlarının ser-
best bırakılması için direnişe geçtiler. Adana halkı
direnişçi işçilere büyük destek verirken, Akdeniz
ve Çukobirlik işçileri de bu direnişe katıldılar. 11
Eylül günü işçi direnişini desteklemek amacıyla
3 000 kişilik bir halk topluluğunun katıldığı yasa-
dışı bir yürüyüş yapıldı. Gösteriden hemen sonra
halk ile güvenlik kuvvetleri arasında çatışma çıktı.
Bir saat kadar süren çatışmada 2 devrimci ve bir
çocuk katledildi, bir de asker öldürüldü. Tarsus'ta
Kutsal Çelebi ve Tayfun Selen adındaki devrimci
gençlerin işkencede öldürülmüş olarak bulunma-
sından sonra, cenaze töreni yapmak isteyen halk ve
resmi-sivil faşist güçler arasında şehrin çeşitli yer-
lerinde silahlı çatışmalar çıktı. Onlarca barikat ar-
kasında çatışmaları sürdüren halk güçleri resmi si-
vil faşistlere karşı yiğitçe direndiler. 2 devrimci şe-
hit oldu, bir faşist öldürüldü. Mersin'de faşist katil-
ler tarafından sinema önünde kurşunlanarak kille-
dilen ve aralarında çocukların da bulunduğu 4 kişi-
nin cenaze törenine 10 000 kişilik bir halk kitlesi
katalırken, işçiler de fabrikalarda direnişe geçtiler.

Faşizmin Ordu-Fatsa operasyonu nedeniyle yur-
dun dört bir yanında direniş eylemleri gerçekle-
ştirildi. Ankara'nın çeşitli semtlerinde 100 ile 1 200
kişi arasındaki halk kitlelerinin katıldığı çok sayı-
da miting yapıldı, bombalı pankartlar asıldı. Aynı-
ca devlet dairelerindeki ve çeşitli işyerlerindeki

çalışanlar da düzenledikleri eylemlerle bu kampan-
yaya katıldılar. İstanbul, Adana, İzmir, Manisa,
Trabzon, Havza, Erzincan, Mersin, İzmit, Denizli-
Kızılhisar, Sakarya-Karasu, Tunceli-Ovacık ve bir-
çok yerde gerçekleştirilen kitle gösterileri ve çe-
şitli direniş eylemleriyle Ordu halkını destekleme
kampanyası Ağustos ve Eylül aylarında sürdürüldü.

Bu arada, Devrimci Savaş Birlikleri'nin de yer al-
dığı çeşitli eylemlerde faşist polislerin ekip otola-
rına ve karakollara, resmi-sivil faşist güçlerin saldırı
üslerine yönelik çok sayıda baskınlar düzenlendi.
Ordu emniyet müdürlüğüne patlayıcı atılarak bü-
yük hasar meydana getirildi. İstanbul'da önce bom-
balanıp sonra kurşunlanan Tarabya karakolunda
bir polis öldürüldü. İstanbul'da Kanarya ve Ana-
dolu Hisarı karakolları kurşunlandı. Ankara'da
Mamak Karakolu ve Kocatepe emniyet bölge mü-
dürlüğü bombalandı. Cebeci'de bir polis otosu ta-
randı, beş polis yaralandı. Kırkkonaklarda askeri
time ateş açıldı, çatışma çıktı. Aktepe'de ekip
otosu kurşunlandı. Küçükcesat ve Mamak semtle-
rine asılan bombalı pankartları indiren iki polis
yaralandı. Kızılay'da Fatsa operasyonunu kınayan
6 bombalı pankart asıldı. Galveren'de iki ekip oto-
su kurşunlandı. Faşistlerin üs olarak kullandığı Zi-
raat Birliği'ne düzenlenen baskında 4 faşist öldürül-
dü. Fatsa'da ise faşist Hergün gazetesinin bürosu ile
UYD kurşunlandı. Ertesi gün faşistlere "geçmiş ol-
sun" demeye gelen Ordu valisi Aktaya makam
otomobilinde iken kurşun yağmuruna tutuldu. Ve
yurdun çeşitli yerlerinde de Fatsa operasyonu ne-
deniyle resmi-sivil faşist güçlere karşı başarılı ey-
lemler düzenlendi.

ŞEHİTLERİMİZ...

12 Eylül açık faşizmi ile birlikte yurdun dört bir yanında faşist cunta kuvvetleri tarafından çok sayıda
yurtsever işkencelerde, dağbaşlarında, sokak ortalarında katledilmektedir. Faşizme karşı mücadelede
şehit düşen bu yiğit insanlar arasında Devrimci Yol militanları önemli bir yer tutmaktadır. Bugüne
kadar şehit olan yoldaşlarımızın hepsinin ismini tesbit etmek mümkün olamamıştır. Birçokları katle-
dildikten sonra ıssız yerlere bırakılmakta, hergün akıbeti meçhul yoldaşlarımız arasına yenileri eklen-
mektedir. Bunun bunlara rağmen devrimci mücadele saflarına yeni yeni katılımlar olmakta, ölümlü göze
almış binlerce, onbinlerce insan emekçi halklarımızın özgürlük ve bağımsızlık günleri için bin kat daha
bilinmiş, bin kat daha kararlı bir şekilde direniş bayrağını yükseltmektedir. Şehitlerimizin kefenleri
bu direniş bayrağı, mezarları emekçi halklarımızın engin bağdır.

İşte bu inançla, 24 Eylül'de Ankara'da işkencede katledilen Zeynel Abidin Ceylan'ı, 24 Eylül'de Ordu
Gölköy'de cunta kuvvetlerine karşı yiğitçe direnirken şehit olan Göksef Çavuşlu ve Ergil Dinç'i, 26
Eylül'de yine Ordu Aybastı'da çatışmada katledilen kardeşlerimiz Feridon Aydınlı, Aydın Yalçınkaya,
Metin Kulu ve Vedat Özdemir'i unutmayacağız. Yine Ankara'da 11 Ekim günü işkence edilerek öl-
dürülmüş olarak bulunan devrimci bacımız Gulden Erdem'i, Unye'de şehit olan İhsan Onal yoldaşımı-
za, 22 Ekim'de Antalya'da öldürülen Ahmet Yüksel'i, 23 Ekim'de Ankara'da sokakta kurşuna dizilen
Ali Ekber Acar'ı, 25 Ekim'de Fatsa'da faşizme teslim olmadığı için katledilen Alaattin Bölükbaşı yol-
daşımıza, 31 Ekim'de Artvin Şarçal'ta cunta kuvvetleri ile girdikleri çatışmada şehit olan kardeşleri-
miz Özgür Aras ve Şener Yazar'ı, 2 Kasım'da Fatsa'da katledilen Sadi Ekiç'i, 5 Kasım'da yine Fatsa'da
şehit olan devrimci kardeşimizi, 5 Kasım'da Uşak İşime'de kuşatıldığı evde cunta kuvvetlerine teslim
olunarak son kurşununa kadar direnen Abdurrahman Çetin'i, 16 Kasım'da Fatsa'da katledilen Ka-
mal Özdemir ve Aysel Makar kardeşlerimizi ve daha niceletini, insanlık düşmanı katiller çetesi general-
ler cuntasına karşı direniş mücadelesinde yaşatacağız, bayraklaştıracacağız. Kanımızın son damlasına
kadar, şehit kardeşlerimize ve emekçi halklarımıza layık olmak için, faşist cuntayı alışıya etmek için,
düşmanla tırnağımızla SAVAŞACAGIZ. Ve mutlaka KAZANACAGIZ!